

Nr 50.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer; given Stockholms slott den 23 januari 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o)—26:o) hemställt.

GUSTAF.

Felix Hamrin.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 januari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSEN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, anmäler härefter följande frågor om pension åt vissa i statens tjänst anställda personer och anför därvid:

Utrikesdepartementet.

1:o.

Med skrivelse den 17 november 1930 har sändebudet i Berlin överlämnat en framställning från kanslivaktmästaren vid svenska beskickningen därstädes Karl Greulach om erhållande av pension från och med den 1 juli 1931.

*Ang.
pension åt
kanslivakt-
mästaren vid
beskickningen
i Berlin
K. Greulach.*

Av handlingarna i ärendet framgår, att Greulach, som är född den 1 november 1857 och är tysk medborgare, anställdes vid beskickningen i Ber-

lin den 1 oktober 1905; att han för närvarande åtnjuter en avlöning av 2,400 kronor för år jämte fri bostad om tre rum och kök i beskickningshuset; att han är gift och har två vuxna självförsörjande barn; samt att hans under anställningstiden sparade medel gått förlorade under inflationstiden.

Sändebudet i Berlin har i sin skrivelse bekräftat riktigheten av förenämnda uppgifter samt för sin del tillstyrkt bifall till framställningen. Tillika har meddelats, att Greulach under sin anställningstid skött sig till full belåtenhet, men att, då på sista tiden hans krafter och minne något försvagats, det syntes lämpligt, att Greulach under år 1931 ersattes med en yngre kraft. Vad pensionsbeloppet beträffade, borde vid utmätandet av detsamma hänsyn tagas till den långa anställningstiden, vilken den 1 juli 1931 uppginge till nära 26 år.

Statskontoret, som den 6 december 1930 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anført, att, då Greulach vore 73 år gammal och efter en tjänstetid av mer än 25 år såsom kanslivaktmästare vid svenska beskickningen i Berlin snart nödgades lämna sin anställning, goda skäl syntes föreligga att åt honom utverka någon pension av statsmedel. I föregående fall av liknande slag, såsom 1925 års riksdags beslut om pensioner å 800 kronor respektive 1,200 kronor åt kanslivaktmästarna vid beskickningarna i S:t Petersburg J. Sarap. och i Madrid P. Fernandez (Kungl. Maj:ts prop. nr 166, punkterna 6 och 7) samt 1930 års riksdags beslut om pension å 1,800 kronor åt kanslivaktmästaren vid beskickningen i Köpenhamn H. Hanell (Kungl. Maj:ts prop. nr 136, punkt 11), hade pensionsbeloppet — såsom jämväl eljest plägade ske — avpassats efter vederbörandes löneförmåner och tjänstetidens längd, varemot beträffande dessa pensioner plägade föreskrivas, att någon tilläggsförmån ej finge utgå. Med hänsyn till Greulachs tjänstetid och de förmåner, som han åtnjöte såsom kanslivaktmästare vid beskickningen i Berlin, föreställde sig statskontoret, att ett pensionsbelopp av 1,500 kronor skulle kunna anses lämpligt.

Statskontoret har alltså hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Greulach finge från och med månaden näst efter den, varunder han avginge från sin anställning, under sin återstående livstid åtnjuta pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 1,500 kronor för år räknat, dock utan att dyrtidstillägg därå finge utgå.

Departements-
chefen.

I likhet med statskontoret anser jag goda skäl tala för att åt Greulach beredes en årlig pension av statsmedel under hans återstående livstid. Beträffande storleken av pensionen och tidpunkten, från vilken densamma bör utgå, ansluter jag mig till statskontorets förslag och finner lika med statskontoret, att någon tilläggsförmån till pensionen i form av pensionstillägg, pensionsförhöjning eller dyrtidstillägg icke bör utgå.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kanslivaktmästaren vid svenska beskickningen i Berlin Karl Greulach må från och med månaden näst efter den, då han kan komma att entledigas från sin ifrågavarande anställning, under sin återstående livstid uppbära pension å allmänna indragningsstaten med ett belopp av 1,500 kronor för år räknat, dock att därutöver icke må utgå pensionstillägg, pensionsförhöjning eller dyrtidstillägg.

Försvarsdepartementet.

2:o.

Uti en till arméförvaltningens intendentsdepartement ingiven och av nämnda departement jämte eget yttrande till Kungl. Maj:t överlämnad skrivelse av den 18 juli 1930 har *chefen för arméns intendenturförråd i Stockholm* gjort framställning om beredande av pension från och med den 1 oktober 1931 åt verkmästaren och föreståndaren vid nämnda intendenturförråds verkstadsavdelning Hans Andersson Hemberg.

*Ang. pension
åt verkmästaren
H. A:son
Hemberg.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Hemberg, som är född den 10 juli 1858 och sålunda över 72 år gammal, alltsedan den 16 september 1893 är anställd såsom verkmästare och föreståndare vid förenämnda intendenturförråds sadelmakeriverkstad; att han under de senare åren vid intendenturförrådet uppburit en avlöning, som — med inräknande av dyrtidstillägg och värdet av honom tillförsäkrad förmån av fri bostad — uppgått till i medeltal omkring 8,100 kronor för år; att han på ett utomordentligt förtjänstfullt sätt fullgjort sina åligganden; samt att han torde komma att lämna sin anställning med utgången av september månad 1931.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* i förenämnda yttrande anført, att på grund av Hembergs långa och synnerligen väl vitsordade verksamhet i statens tjänst ett årligt understöd av statsmedel borde tillerkännas honom, att till honom utgå efter hans avgång från innehavande befattning vid intendenturförrådet. Beträffande frågan om storleken av nämnda understöd borde vid det sammans beräknande särskilt avseende fästas vid de synnerligen stora personliga insatser, Hemberg under sin långa tjänstetid gjort till statens gagn. Sålunda hade Hemberg, enligt vad förrådschefen i sin förut be-

rörda skrivelse uppgivit, genom sin tekniska skicklighet, genom utnyttjande av arbetsmaterialet till det yttersta och genom av honom i förbilligande syfte framförda förslag till modelländringar bidragit till att avsevärda penningssummor sparats åt statsverket. Dessa av förrådschefen angående Hembergs verksamhet vid intendenturförrådet lämnade uppgifter, vilka av departementet till alla delar kunde vitsordas, vittnade om ett sällsamt nit och intresse för arbetet. På grund härav och med hänsyn till Hembergs långvariga anställning såsom verkmästare i statens tjänst, omfattande vid avskedet en tid av mera än 38 år, ansåge departementet sig böra föreslå, att grundbeloppet för pension åt honom bestämdes till 3,600 kronor för år. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer belöpte å ifrågavarande pension, utgjorde: förhöjning I 476 kronor och förhöjning II 203 kronor 80 öre eller tillhopa 679 kronor 80 öre. Pensionen skulle alltså uppgå till $(3,600 + 679:80 =)$ 4,279 kronor 80 öre, vilket belopp, för att bli jämnt delbart med 12, borde avjämnas nedåt till 4,272 kronor i enlighet med föreskriften i § 5 av nämnda kungörelse.

På grund av vad sålunda anförts har intendentsdepartementet hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att Hemberg finge från och med månaden näst efter den, varunder han entledigades från sin anställning vid intendenturförrådet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 4,272 kronor.

Statskontoret, som den 22 november 1930 avgivit infordrat utlåtande i ärendet, har därvid anført, att goda skäl syntes föreligga att utverka pension åt Hemberg, när han över 72 år gammal och efter 38 års väl vitsordad verksamhet såsom föreståndare för sadelmakeriverkstad vid arméns intendenturförråd i Stockholm nödgades lämna sin anställning. Vad pensionsbeloppet beträffade, ville statskontoret emellertid erinra, att det belopp, som plägade tilldelas verkmästare eller mästare vid regementsverkstad, högst utgjorde 1,452 kronor, såsom exempelvis framginge av 1928 års riksdags beslut i anledning av de i Kungl. Maj:ts proposition nr 57, punkterna 1 och 2, framlagda förslagen om pensioner åt snickarmästaren J. Jansson Mellqvist och skrädderiföreståndaren P. Ek; att i undantagsfall, då alldeles särskilda omständigheter förelegat av ungefär enahanda beskaffenhet som de, vilka i förevarande ärende åberopats, ett högre pensionsbelopp beviljats även åt lägre anställningshavare än verkmästare och mästare, såsom framginge av 1930 års riksdags beslut om pension å 2,508 kronor åt förmannen vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori L. A. Håkansson (Kungl. Maj:ts prop. nr 166,

punkt 1); att verkmästare å månadslönarstat vid marinen plägade erhålla sådan tilläggspension, att pensionsförmånen i dess helhet uppginge till 2,544 kronor (Kungl. Maj:ts prop. nr 124:1928 om tilläggs-pensioner åt laboratorieföreståndaren L. Karlsson och arbetsföreståndaren G. E. Andersson); samt att enligt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedersättning åt vissa över-taliga civila löntagare vid armén och marinen pensionsförmånen för verk-mästare och med dem jämställda löntagare utgjorde 2,544 kronor. Med hänsyn härtill måste statskontoret visserligen finna det av intendents-departementet för Hemberg föreslagna pensionsbeloppet, 4,272 kronor, alldeles för högt tilltaget, men statskontoret ville dock medgiva, att om-ständigheterna i detta fall skäligen borde föranleda till beviljande av ett avsevärt högre pensionsbelopp än det för en verkmästare i regeln före-kommande.

På grund av vad sålunda anförts har statskontoret för sin del ifråga-satt ett pensionsbelopp av 3,000 kronor för år. Mot vad intendentsde-partementet i övrigt föreslagit har statskontoret ej haft något att erinra.

Lika med ämbetsverken anser jag goda skäl tala för att Hemberg vid sin avgång ur tjänst erhåller pension av statsmedel. *Departements-
chefen.*

Vad pensionsbeloppet angår, finner jag omständigheterna i föreliggan-de fall vara av den art, att pensionsförmånen bör utgå med högre belopp än som plägat tillämpas beträffande verkmästare och med dem jämställda löntagare. Att, på sätt arméförvaltningens intendentsdepartement ifråga-satt, pensionsförmånen skulle utgå med så högt belopp som 4,272 kronor kan jag dock icke tillstyrka. Jag vill för min del förorda, att pensionen i enlighet med statskontorets förslag bestämmes till 3,000 kronor.

På grund av det sålunda anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att verkmästaren och föreståndaren vid arméns in-tendenturförråds verkstadsavdelning i Stockholm Hans Andersson Hemberg må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin befatt-ning vid intendenturförrådet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en år-lig pension av 3,000 kronor.

Ang.
pensioner åt
snickaren
C. G. Svensson
och magasins-
arbetaren C. A.
A. Johansson.

Uti en till arméförvaltningens intendentsdepartement den 18 juli 1930 ingiven skrivelse har *chefen för arméns intendenturförråd i Stockholm* gjort framställning om beredande av pensioner åt snickaren vid nämnda förråds förrådsavdelning Carl Gustaf Svensson och magasinsarbetaren vid intendenturförrådet Carl Anders Albert Johansson.

Av handlingarna i ämnet inhämtas, att Svensson, som är född den 9 augusti 1860 och alltså uppnått en ålder av över 70 år, varit anställd vid arméns intendenturförråd i Stockholm sedan den 26 november 1900 eller sålunda en tid av omkring 30 år; att han dessförinnan varit stamanställd vid Svea livgarde under en tid av 20 år; att han alltsedan år 1921 eller under en tid av omkring 10 år handhaft skötseln av uppbörden utav förrådsavdelningens å Fredrikshov belägna materialie- och läderförråd; att hans avlöning under de senare åren uppgått till i medeltal omkring 2,650 kronor för år, dyrtidstillägg frånräknat; att han sedan flera år tillbaka uppbär från Vadstena krigsmanshuskassa underhåll med 200 kronor, korpralstillägg med 60 kronor och dyrtidstillägg därå med 150 kronor, samt från invalidhusfonden gratifikation med 15 kronor och svärdsmedaljpenion med 15 kronor, allt för år räknat; samt att han städse fullgjort sina åligganden på ett plikttroget och mycket förtjänstfullt sätt samt alltid fört en hedrandeandel.

Beträffande frågan om pension åt magasinsarbetaren Johansson inhämtas av handlingarna, att han, som är född den 3 oktober 1860 och alltså över 70 år gammal, varit anställd vid arméns intendenturförråd i Stockholm sedan den 25 augusti 1908 eller sålunda under en tid av omkring 22 år; att han dessförinnan haft fast anställning vid Svea livgarde i 6 år; att han under de senare åren uppburit avlöning med omkring 2,400 kronor för år, dyrtidstillägg frånräknat; samt att han städse varit synnerligen plikttrogen i sitt arbete och alltid fört en hedrandeandel.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 september 1930 anført, att departementet i betraktande av Svenssons och Johanssons väl vitsordade verksamhet i statens tjänst funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att de komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad.

I fråga om storleken av understödet till Svensson har departementet framhållit, att den av Svensson enligt uppgift från intendenturförrådet sedan år 1921 vid förrådet utövade verksamhet syntes kunna jämföras med det arbete, som plägade utföras av förman, ävensom erinrat därom, att Kungl. Maj:t och riksdagen under de senare åren i allmänhet plägat

bevilja pensioner å 800 å 1,000 kronor för år åt vid armén anställda arbetare, vilka intagit förmans ställning. På grund härav har departementet ansett, att pensionen till Svensson skäligen borde bestämmas till ett belopp av 900 kronor för år. Till detta belopp borde läggas det pensionstillägg å 180 kronor, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde: förhöjning I 190 kronor och förhöjning II 75 kronor eller tillhoppa 265 kronor. Pensionen, avpassad så att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till $(900 + 180 + 265 =)$ 1,345 kronor, vilket belopp, för att bli jämnt delbart med tolv, borde avjämnas nedåt till 1,344 kronor i enlighet med föreskriften i § 5 av sistnämnda kungörelse. Uti detta pensionsbelopp syntes emellertid böra inräknas det Svensson från Vadstena krigsmanshuskassa tillkommande årliga underhåll och korpralstillägg jämte därå belöpande dyrtidstillägg, tillhoppa 410 kronor, så att pensionen tillika med nämnda underhåll m. m. komme att uppgå till berörda belopp, 1,344 kronor.

Beträffande storleken av understödet till Johansson borde enligt departementets mening man vid dess beräknande utgå ifrån, att han, med hänsyn till att hans anställningstid vid intendenturförrådet uppginge till omkring 22 år, skulle hava i oreglerad pension erhållit ett belopp av 440 kronor för år. Till detta belopp borde läggas det pensionstillägg å 180 kronor för år, som omförmäldes i förenämnda kungörelse den 15 juni 1922 (nr 360). De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde: förhöjning I 130 kronor och förhöjning II 100 kronor eller tillhoppa 230 kronor. Pensionen, avpassad så, att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till $(440 + 180 + 230 =)$ 850 kronor, vilket belopp, för att bli jämnt delbart med tolv, borde avjämnas nedåt till 840 kronor i enlighet med föreskrift i § 5 av sistnämnda kungörelse.

På grund av vad sålunda anförts har arméförvaltningens intendentsdepartement hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Svensson och Johansson finge från och med månaden näst efter den, varunder de entledigades från sina anställningar vid förrådet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årliga pensioner, den förre med så stort belopp, att detsamma, tillika med vad av honom åtnjötes från Vadstena krigsmanshuskassa, komme att uppgå till sammanlagt 1,344 kronor samt den senare med ett belopp av 840 kronor.

Statskontoret, som den 4 oktober 1930 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anført, att av handlingarna i ärendet framginge att beträffande såväl Svensson som Johansson sådana omständigheter förelåge, som plägade utgöra förutsättningar för utverkande av pension av statsmedel. Ehuru icke heller någon erinran syntes kunna göras mot förslaget att i pensionshänseende räkna den förre till förmansgruppen, och oaktat han kunde räkna en ovanligt lång tid i statens tjänst, förefölle dock det föreslagna pensionsbeloppet, 1,344 kronor, att vara väl högt. Bland i statens tjänst anställda arbetare vore det allenast verkstadsföreståndare, såsom snickarmästare, skomakarmästare och skräddarmästare, som plägade erhålla pensioner å 1,300 å 1,400 kronor, medan däremot pensionen åt förman vid verkstad eller förråd hittills bestämts till högst 1,260 kronor. Statskontoret hölle före, att pensionen åt Svensson borde begränsas till sistnämnda belopp med avdrag av vad som tillkomme honom i gratial från Vadstena krigsmanshuskassa, på sätt som skett i föregående liknande fall (Kungl. Maj:ts prop. nr 138:1928, punkt 12).

Mot förslaget i fråga om pension å 840 kronor åt Johansson har statskontoret ej haft något att erinra.

*Departements-
chefen.*

Lika med myndigheterna finner jag vara med rättvisa och billighet förenligt, att Svensson och Johansson må vid sin avgång ur tjänsten tilldelas årliga pensioner av statsmedel. Vad pensionsbeloppen beträffar, ansluter jag mig till myndigheternas sammanstämmande förslag i vad de avse pension åt Johansson med 840 kronor för år räknat. Beträffande frågan om pension åt Svensson anser jag mig böra stanna för statskontorets förslag härutinnan.

Jag får sålunda hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att snickaren vid arméns intendenturförråds förrådsavdelning i Stockholm Carl Gustaf Svensson och magasinarbetaren vid intendenturförrådet Carl Anders Albert Johansson må från och med månaden näst efter den, varunder de entledigas från sina anställningar, under återstående livstid å allmänna indragningstatten uppbära årliga pensioner, den förre med så stort belopp, att detsamma, tillika med vad av honom åtnjutes från Vadstena krigsmanshuskassa, uppgår till sammanlagt 1,260 kronor, samt den senare med ett belopp av 840 kronor.

4:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrivelse den 8 september 1930 har *chefen för Östra arméfördelningen* gjort framställning om beredande av pension åt skogvaktaren å Järvafältet Emil Hjalmar Rudolf Karlsson.

Ang. pension
åt skogvak-
taren å Järva-
fältet E. H.
R. Karlsson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Karlsson, som är född den 20 december 1876, alltsedan den 2 juni 1906 varit anställd såsom skogvaktare å Järvafältet; att han alltså den 1 juli 1931, då arméfördelningschefen har för avsikt att bevilja honom avsked, kommer att kunna återopa en anställningstid i statens tjänst av omkring 25 år; att hans avlöning såsom skogvaktare å Järvafältet under de senaste fem budgetåren uppgått till i medeltal omkring 2,800 kronor för år jämte fri bostad; att han enligt läkarintyg lider av förlamning i vänster ben, på grund varav han är oförmögen att fullgöra sin tjänst som skogvaktare; att förlamningen enligt nämnda läkares åsikt med största sannolikhet uppkommit som följd av hans arbete; samt att Karlsson med nit och intresse och till full belåtenhet skött de åligganden, som tillkommit honom i egenskap av skogvaktare å Järvafältet.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet hava *arméförvaltningens fortifikations- och civila departement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 november 1930 anfört, bland annat, att med hänsyn till att Karlsson endast vore omkring 54 år gammal, det syntes departementen tveksamt, huruvida någon pension av statsmedel borde tillkomma honom. Då emellertid Karlsson lede av sjukdom, som gjorde honom oförmögen att fullgöra den tjänst såsom skogvaktare, han för närvarande innehade, och Karlssons sjukdom enligt vederbörande läkares uttalande med största sannolikhet uppkommit som följd av hans arbete, ansåge departementen, i betraktande jämväl av hans 25-åriga, väl vitsordade verksamhet i statens tjänst, det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han vid avgång ur tjänst erhöles något årligt understöd av statsmedel för sin återstående levnad.

Vad anginge beloppet av ett dylikt understöd, ville departementen erinra därom, att arbetare vid försvarsväsendet, vilka icke intoge förmäns ställning och kunnat räkna 25 tjänsteår, av riksdagen brukat tilldelas pensioner om 900 kronor för år. Härav skulle det kunna synas, som Karlssons pension borde fastställas till detta belopp. Emellertid hade Karlssons avlöning under de senaste åren uppgått till över 3,000 kronor för år eller fullt ut lika mycket, som i årsavlöning plägat tillkomma vid truppförband anställd verkstadsföreståndare. Med hänsyn härtill ansåge departementen, att Karlssons pension borde bestämmas till minst det belopp, som i pension brukade tillerkännas vid regimentsverkstäder anställda förmän med samma antal tjänsteår som Karlsson. Dylika för-

män hade under senare år efter erhållit avsked tilldelats reglerad pension om 1,224 kronor för år (Kungl. Maj:ts prop. nr 57:1928, punkt 4, och R. skr. nr 352:1928, punkt 12). Karlsson tillkommande pension syntes alltså böra bestämmas till nämnda belopp och pensionen borde i enlighet med hittills tillämpad praxis utgå från och med månaden näst efter den, då Karlsson beviljats avsked.

På grund av vad sålunda anförts hava departementen hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att Karlsson finge från och med månaden näst efter den, varunder han entledigats från sin anställning å Järvafältet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,224 kronor.

Statskontoret, som den 18 november 1930 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anført, att, enär Karlsson på grund av sjukdom, som han med största sannolikhet ådragit sig såsom följd av sin tjänst, inom kort tid nödgades lämna sin anställning efter 25-årigt, väl vitsordat arbete för statens räkning, någon pension av statsmedel syntes böra beredas honom. Vad i sådant avseende föreslagits av arméförvaltningens fortifikations- och civila departement hade icke givit statskontoret anledning till erinran. Statskontoret anslöte sig alltså till de nämnda departementens hemställan.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till Karlssons anställningstid och då den sjukdom, varav han lider, sannolikt uppkommit till följd av hans arbete, har jag ansett mig böra tillstyrka, att Karlsson beredes pension av statsmedel under sin återstående levnad. Jag ansluter mig, vad pensionsbeloppet beträffar, till vad myndigheterna härutinnan föreslagit och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skogvaktaren å Järvafältet Emil Hjalmar Rudolf Karlsson må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning därstädes, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,224 kronor.

5:o.

*Ang.
pension åt
maskinisten
E. T. Ödmark.*

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 26 september 1930 har *arbetsofficeren vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg* hemställt om utverkande av pension för maskinisten därstädes Erik Teodor Ödmark.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Ödmark, som är född den 15 september 1864, varit anställd såsom maskinist vid Karlsborgs fästningsbyggnad under tiden 17 september 1895—19 februari 1898 och vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg dels från och med den 21 februari 1898 till den 6 december 1917, dels ock sedan den 1 maj 1923, eller vid hans till den 30 juni 1931 beräknade avgång i sammanlagt mer än 30 år; att maskinisttjänsten krävde en person med bättre kroppskrafter än Ödmark hade; samt att hans arbetsförtjänst vid ammunitionsfabriken uppginge till 3,750 kronor för år, dyrtidstillägg icke inräknat.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 3 november 1930 anfört, att departementet med hänsyn till föreliggande omständigheter ansåge det billigt, att Ödmark genom pension bereddes någon hjälp till sitt livsuppehälle under sin återstående livstid. I fråga om storleken av den ifrågasatta pensionen funne sig departementet, med hänsyn till vad i ärendet förekommit och till de belopp riksdagen senast beviljat likställda arbetare, böra föreslå ett årligt belopp av 1,224 kronor.

Artilleridepartementet har sålunda hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Ödmark en årlig pension av 1,224 kronor att utgå från och med månaden näst efter den, då han avginge från sin anställning vid fabriken.

Statskontoret, som den 14 november 1930 avgivit infordrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att det icke syntes vara något att erinra mot förslaget att bereda Ödmark pension av statsmedel, när han inom kort vid framskriden ålder och efter omkring 30 års arbete i statens tjänst komme att entledigas från sin anställning. Vid armén anställda maskinister plägade i pensionsavseende jämföras med arbetsledande förmän, såsom exempelvis framginge av kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen, enligt vilken kungörelse maskinist hänfördes till grupp II bland där ifrågavarande anställningshavare och alltså likställdes med förmän, verkstadsföreståndare m. fl., som kunde i förtidspension — inberäknat fast tillägg (s. k. förhöjning I) — bekomma högst 1,260 kronor. På grund härav och med erinran om 1930 års riksdags beslut om pension å nämnda belopp åt maskinisten vid arméns varmbad-inrättning i Karlsborg A. Björk, som, enligt vad av Kungl. Maj:ts proposition nr 166, punkt 2, framginge, kunde räkna 41 år i statens tjänst, syntes det för Ödmark av artilleridepartementet föreslagna pensionsbeloppet, 1,224 kronor, skäligt. Statskontoret anslöte sig därför till departementets hemställan.

Departements-
chefen.

I likhet med myndigheterna anser jag, att Ödmark bör tillerkännas pension av statsmedel. Då jag även biträder myndigheternas förslag i fråga om pensionsbeloppets storlek, får jag alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att maskinisten vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg Erik Teodor Ödmark må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin anställning vid fabriken, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension å 1,224 kronor.

6:o.

Ang.
pension åt
skrädderi-
arbetaren
K. L. En-
ström.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrivelse den 21 oktober 1930 har *chefen för Svea ingenjörkår* gjort framställning rörande beredande av pension åt skrädderiföreståndaren vid nämnda kårs kustingenjörkompanis intendenturverkstäder Karl Leonard Enström.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Enström, som är född den 14 september 1859, år 1879 för en tid av fyra år antagits till pontonier vid pontonier-bataljonen; att han under tiden från och med den 1 mars 1883 till och med den 3 april 1888 arbetat såsom skräddare hos skräddarmästaren vid nämnda pontonierbataljon; att han under en tid av omkring två månader år 1898 utfört skrädderiarbete vid Norrlands trängbataljon; att han från och med år 1900 till och med år 1914 dels arbetat å Svea livgardes skrädderiverkstad dels ock såsom entreprenör tillverkat uniformer för sistnämnda regementes räkning; att han alltsedan april månad 1908 varit anställd för skrädderiarbets utförande vid Svea ingenjörkårs kustingenjörkompanis intendenturverkstäder, från vilken anställning han på grund av ålderdomssvaghet anhållit om avsked; att han under de senare åren vid kåren uppburit en avlöning, som — fränsett dyrtidstillägg — uppgått till omkring 2,875 kronor för år; samt att han utfört sitt arbete på ett förtjänstfullt sätt och städse ådagalagt ett gott uppförande.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendantsdepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 oktober 1930 anfört, att i betraktande av Enströms långvariga och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst departementet funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad.

Beträffande frågan om storleken av det understöd, som borde tillerkännas Enström, ansåge departementet, att vid detsammes beräknande

hänsyn knappast kunde tagas till det förhållande, att Enström uti handlingarna uppgåves vara föreståndare, enär Enström, enligt vad från Svea ingenjörkår under hand meddelats, haft endast en arbetare sig underställd, utan Enström syntes vid bestämmandet av understödets storlek böra betraktas såsom arbetare, vilken icke intagit förmans ställning.

Med beaktande härav borde man vid understödets beräkning utgå ifrån, att Enström, på grund av att han under en tid av omkring 36 år såsom skraddare arbetat i statens tjänst, skulle hava i oreglerad pension erhållit ett belopp av 700 kronor för år. Till detta belopp borde läggas det pensionstillägg å 180 kronor för år, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde: förhöjning I 164 kronor och förhöjning II 75 kronor eller tillhopa 239 kronor. Pensionen, avpassad så, att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till $(700 + 180 + 239 =)$ 1,119 kronor, vilket belopp, för att bli jämnt delbart med tolv, borde avjämnas nedåt till 1,116 kronor i enlighet med föreskrift i § 5 av sistnämnda kungörelse.

På grund av vad sålunda anförts har intendentsdepartementet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Enström finge från och med månaden näst efter den, varunder han avginge från sin anställning vid kåren, under sin återstående livstid å allmänna in-
dragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,116 kronor.

Statskontoret, som den 12 november 1930 avgivit infordrat utlåtande i ärendet, har därvid anført, att goda skäl syntes föreligga för beredande av någon pension av statsmedel åt Enström, när han efter sammanlagt 39 års arbete för statens räkning entledigades från sin anställning. I kårchefens framställning kallades Enström för skradderiföreståndare, men med hänsyn till vad arméförvaltningens intendentsdepartement upplyst rörande Enströms anställning, syntes han knappast kunna hänföras ens till gruppen arbetsledande förmän. Även om Enström alltså måste räknas till gruppen yrkesutbildade arbetare, syntes emellertid det av departementet föreslagna pensionsbeloppet, 1,116 kronor, snarare vara väl lågt än för högt tilltaget. Arbetare med ungefär samma tjänsteålder som Enström hade — såsom framginge exempelvis av riksdagens beslut i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar i propositionen nr 153:1927, punkterna 6 och 9, samt propositionen nr 137:1929, punkten 1 — i allmänhet bekommit pension å 1,152 kronor. Statskontoret, som i övrigt icke hade något att erinra mot vad departementet hemställt, ville därför ifrå-

gasätta, huruvida icke även Enström borde erhålla samma pensionsbelopp.

Departements-
chefen.

Liksom myndigheterna anser även jag, att Enström bör beredas pension av statsmedel samt att vid pensionens bestämmande Enström torde böra betraktas såsom arbetare, vilken icke intagit förmans ställning. I anslutning till statskontorets förslag torde pensionsbeloppet böra bestämmas till 1,152 kronor. Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skrädderiarbetaren vid Svea ingenjörkårs kustingenjörkompanis intendenturverkstäder Karl Leonard Enström må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin anställning vid kåren, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,152 kronor.

7:o.

Ang. pension
åt förre
maskinisten
C. E. Larsson.

Uti skrivelse till arméförvaltningens fortifikations- och civila departement den 10 juni 1929 hemställde *chefen för västra arméfördelningen* — under förmälan att, sedan avvecklingsarbetet vid förutvarande Västgöta regemente slutförts, maskinisten vid regementet Carl Erik Larsson avskedats från sin anställning den 30 juni 1928 — att Larsson måtte tilldelas avskedsersättning enligt bestämmelserna i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen.

I skrivelse till fortifikationsdepartementet den 11 oktober 1929 föreslog sedermera arméfördelningschefen, att avskedsersättningen måtte bestämmas till 6,800 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, att Larsson, som är född den 3 februari 1889, efter omkring 2 år 9 månaders anställning såsom maskinarbetare vid ammunitionsfabriken å Karlsborg varit anställd vid flottans sjömanskår under tiden den 15 januari 1907—den 31 december 1918 och vidare i underofficersbeställning vid flottan till den 12 februari 1919; att han i omedelbar anslutning härtill innehaft anställning såsom maskinist vid ammunitionsfabriken till den 1 april 1922 och i oavbruten följd därefter vid Västgöta regementes kasernetablissemang till den 1 januari 1928, då regementet indrogs; att han vid regementets avvecklingsorganisation och vidare vid byggnadsstyrelsens övertagande av kasernetablissemanget erhållit tillfällig anställning med fortsatt uppdrag att vara maskinist vid etablissemang för att sedermera vinna i utsikt

ställd fast maskinistanställning i medicinalstyrelsens tjänst; att med hänsyn härtill framställning om beredande av avskedsersättning åt Larsson icke gjorts i samband med hans entledigande från nämnda regemente; att sjukdom (lungtuberkulos) mellankommit, som, enligt företedda läkarintyg, alltsedan juni 1929 gjort honom fullständigt oförmögen till arbete och, då arbetsoförmågan sannolikt komme att bestå, utestängt honom från vidare maskinistanställning; att Larsson är medellös; samt att han har hustru och ett minderårigt barn att försörja.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet anförde *arméförvaltningens fortifikations- och civila departement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 december 1929, att, enär Larssons dåvarande arbetslöshet vore beroende av sjukdom och icke direkt en följd av genomförandet av 1925 års härordningsbeslut, departementen ansåge sig icke kunna själva avgöra ifrågavarande ärende.

Med hänsyn emellertid till Larssons långa och väl vitsordade tjänstgöring vid försvarsväsendet finge departementen på det varmaste tillstyrka arméfördelningschefens framställning.

Sedan *statskontoret* anbefallts avgiva utlåtande i ärendet, anförde statskontoret i yttrande den 9 januari 1930, att, då arméförvaltningen ansett sig icke kunna avgöra frågan om avskedsersättning åt Larsson, sagda spörsmål icke kunde lösas på annat sätt än genom framställning i ämnet till riksdagen. Mot beloppet av den föreslagna avskedsersättningen, 6,800 kronor, fann statskontoret icke anledning till erinran.

Genom remiss den 20 februari 1930 anbefallde Kungl. Maj:t sedermera *arméförvaltningens fortifikations- och civila departement* att avgiva erforderlig utredning för beredande av pension åt Larsson.

Med anledning härav avgåvo departementen den 4 mars 1930 förnyat utlåtande och anförde därvid, att, med hänsyn till den omständigheten att Larsson endast uppnått 41 års ålder, det syntes departementen i någon mån tveksamt, huruvida åt honom borde utverkas någon pension av statsmedel. Emellertid finge departementen erinra därom, att riksdagen i skrivelse den 1 juni 1928, nr 352, punkt 37, beviljat årligt understöd åt förra sömmerskan vid Västerbottens regementes intendenturverkstäder Hildur Kristina Emelie Sjögren, trots att hon vid tiden för pensionens beviljande icke var mer än omkring 39 år gammal. Hildur Sjögren hade, såsom fallet vore med Larsson, nödgats avgå från sin anställning vid försvarsväsendet på grund av sjukdom. Vidare hade vederbörande läkare förklarat — såsom jämväl fallet vore beträffande Larsson — sjukdomen vara av sådan beskaffenhet, att den sjuke finge anses vara sannolikt för all framtid fullständigt oförmögen till arbete. Vid sådant förhållande och då Larsson under den tid av omkring 25 år, han varit anställd i statens tjänst, fullgjort sina åligganden på ett synnerligen mönstergillt sätt, funne

departementen det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att åt Larsson bereddades något årligt understöd av statsmedel för hans återstående levnad.

Vad anginge beloppet av det årliga understöd, som sålunda syntes böra tillkomma Larsson, ansåge departementen för sin del, att detsamma borde bestämmas i enlighet med de grunder, som av de senare årens riksdagar följts vid beviljandet av pensioner åt vid armén anställda arbetare, vilka intagit förmans eller verkstadsföreståndares ställning. Att maskinister vid truppförband borde hänföras till denna grupp av arbetare framginge av den i 3 § i förenämnda kungörelse den 15 januari 1926 (nr 10) införda gruppindelning av i kungörelsen avsedd personal. Arbetare, vilka intagit dylik ställning, hade fått sig tilldelade pensioner, som uppgått till 700 å 1,000 kronor för år, beroende på tjänstetidens längd och andra omständigheter. Till ifrågavarande belopp hade i enlighet med kungörelserna om pensionstillägg och ny pension kommit de genom dessa kungörelser bestämda särskilda förmåner, varigenom totala pensionsbeloppet av sådana pensioner numera utgjorde 1,116 å 1,452 kronor. Med hänsyn till Larssons levnadsålder ansåge departementen, att hans pension borde bestämmas i anslutning till det lägsta av nämnda pensionsbelopp eller till 1,116 kronor d. v. s. något mindre än vad som skulle i förtidspension hava tillkommit Larsson, därest han vid avgången ur tjänst uppnått 50 års ålder och nämnda kungörelse den 15 januari 1926 i övrigt varit å honom tillämplig. Enligt nämnda kungörelse utgjorde förtidspensionen för en arbetare med fulla 24 anställningsår och tillhörig grupp II 1,128 kronor ($780 + 180 + 175 = 1,135$ kronor eller efter avrundning 1,128 kronor). Larsson tillkommande pension syntes böra utgå från och med den 1 januari 1930.

På grund av vad sålunda anförts, hemställde departementen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Larsson finge från och med den 1 januari 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,116 kronor.

Sedan Kungl. Maj:t anbefallt *statskontoret* att med anledning av vad i ärendet ytterligare förekommit avgiva förnyat yttrande i detsamma, uttalade statskontoret i utlåtande den 11 mars 1930, att statskontoret anslöte sig till det av arméförvaltningen i dess utlåtande framställda förslaget.

Genom beslut den 11 april 1930 har Kungl. Maj:t med hänsyn till föreliggande ömmande omständigheter medgivit, att till Larsson finge utbetalas en gratifikation av 1,000 kronor från lantförsvarets anslag till extra utgifter. Kungl. Maj:t förklarade sig därvid framdeles vilja taga under omprövning frågan om beredande av pension åt Larsson.

Med överlämnande av en utav Larsson gjord och till arméförvaltningens fortifikationsdepartement av chefen för västra arméfördelningen in-

sänd ansökning rörande pension hava nu *arméförvaltningens fortifikations- och civila departement* under hänvisning dels till departementens förut berörda utlåtande den 4 mars 1930 angående beredande av pension åt Larsson, dels till Kungl. Maj:ts omförmälda beslut den 11 april 1930 angående gratifikation åt densamme, samt dels slutligen till ett den 23 juni 1930 utfärdat, handlingarna bifogat läkarintyg, utvisande att Larsson vore för all framtid fullständigt arbetsoförmögen, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Larsson finge från och med den 1 januari 1931 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,116 kronor, eller samma belopp, som i departementens förenämnda utlåtande föreslagits.

Statskontoret, som den 17 september 1930 ånyo avgivit utlåtande i ärendet, har därvid, under återopande av sitt utlåtande den 11 mars 1930, däri, som nämnts, statskontoret tillstyrkt arméförvaltningens förslag om utverkande åt Larsson av pension till ett belopp av 1,116 kronor årligen, framhållit, att från ämbetsverkets sida icke vore i annat avseende något att erinra mot arméförvaltningens nu förevarande förslag, än försåvitt däri föreslagits, att pensionen skulle utgå först från och med den 1 januari 1931. Enligt vad i ärendet tidigare blivit styrkt och Larsson erinrat, hade han icke sedan juni 1929 åtnjutit någon avlöning. Vid sådant förhållande syntes det billigt, att pensionen finge utgå från och med den 1 juli 1929, med skyldighet dock för Larsson att med förfallande pensionsbelopp återgälda den gratifikation å 1,000 kronor, som tilldelats honom enligt Kungl. Maj:ts beslut den 11 april 1930.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit anser jag mig i likhet med myndigheterna böra tillstyrka, att Larsson beredes pension av statsmedel. Emot storleken av det föreslagna beloppet — 1,116 kronor för år — har jag icke funnit skäl till erinran. Då, enligt vad i ärendet blivit upplyst, Larsson icke åtnjutit någon avlöning sedan juni månad 1929, torde pensionen, på sätt statskontoret förordat, böra utgå från och med den 1 juli sagda år, dock med skyldighet för Larsson att återbära den honom tilldelade gratifikationen av 1,000 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre maskinisten vid förutvarande Västgöta regemente Carl Erik Larsson må från och med den 1 juli 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,116 kronor; dock med skyldighet för Larsson att till stats-

*Departements-
chefen.*

verket återbetala det belopp av 1,000 kronor, som genom Kungl. Maj:ts beslut den 11 april 1930 tillerkänts honom.

8:o.

Ang.
pension åt
skrädderi-
arbetaren
O. Antonsson
Lindquist.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, till arméförvaltningens intendentsdepartement insänd skrivelse den 2 september 1930 har *chefen för Kronobergs regementes detachement i Karlskrona* gjort framställning om be-
redande av pension åt skrädderiarbetaren vid nämnda detachements in-
tendenturverkstäder Otto Antonsson Lindquist.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Lindquist, som är född den 3 januari 1864, varit anställd såsom verkstadsarbetare vid flottans beklädnadsverkstad under tiderna den 17 maj—30 juli 1893 och den 15 september 1893—30 juni 1895 samt vid Karlskrona kustartilleriregemente under tiden den 3 januari 1902—31 juli 1915 och vid Karlskrona grenadjärregemente under tiden den 1 augusti 1915—31 december 1927; att han alltse-
dan den 1 januari 1928 innehaft anställning såsom skrädderiarbetare vid Kronobergs regementes detachements i Karlskrona intendenturverkstäder, vilken senare anställning han fortfarande innehar; att hans arbetsförmåga, enligt vad läkarintyg utvisar, är på grund av sjukdom nedsatt med mer än hälften av den normala; att han städse fullgjort sitt arbete på ett i alla avseenden förtjänstfullt sätt och alltid iakttagit ett oklanderligt uppförande; samt att han under de senare åren av statsverket uppburit en avlöning, som i medeltal uppgått till omkring 2,400 kronor för år.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 september 1930 anfört, bland annat, att i betraktande av Lindquists väl vitsordade verksamhet i statens tjänst departementet funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. Vad beträffade storleken av dylikt understöd, borde man vid dess beräkning utgå ifrån, att Lindquist, med hänsyn till att hans anställningstid i statens tjänst uppginge till närmare 31 år, skulle hava i oreglerad pension erhållit ett belopp av 600 kronor för år. Till detta belopp borde läggas det pensions-
tillägg å 180 kronor för år, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens

tjänst m. fl. pensionärer belöpte å ifrågavarande pension och pensions-tillägg, utgjorde: förhöjning I 151 kronor och förhöjning II 75 kronor eller tillhopa 226 kronor. Pensionen, avpassad så, att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till $(600 + 180 + 226 =)$ 1,006 kronor, vilket belopp, för att bli jämnt delbart med tolv, borde jämnas nedåt till 996 kronor i enlighet med föreskrift i § 5 av sistnämnda kungörelse.

På grund av vad sålunda anförts har intendentsdepartementet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Lindquist finge från och med månaden näst efter den, varunder han avginge från sin anställning vid detachementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 996 kronor.

Statskontoret, som den 20 oktober 1930 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anført, att med hänsyn till Lindquists långvariga och väl vitsordade arbete i statens tjänst goda skäl finge anses föreligga för beredande av pension av statsmedel, när han vid framskriden ålder nödgades lämna sin anställning. Då statskontoret icke funne anledning till erinran mot vad av arméförvaltningens intendentsdepartement i ärendet föreslagits, ville statskontoret tillstyrka vidtagande av åtgärd i enlighet med departementets hemställan.

Då jag icke har något att erinra mot myndigheternas förevarande förslag, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

*Departements-
chefen.*

att skrädderiarbetaren vid Kronobergs regementes detachements i Karlskrona intendenturverkstäder Otto Antonsson Lindquist må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 996 kronor.

9:o.

Uti skrivelse till arméförvaltningens fortifikationsdepartement den 6 februari 1930 har *platsbefälhavaren i Karlsborg* gjort framställning om beredande av årlig pension åt arbetaren vid fastighetsförvaltningen därstädes, grus- och vägvakten Gustaf Adolf Grahn.

*Ang.
pension åt
arbetaren
G. A. Grahn.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Grahn, som är född den 6 september 1865, varit anställd dels vid förutvarande fästningsbyggnaden och nuvarande fastighetsförvaltningen i Karlsborg under tillhopa 29 år 8 månader dels ock såsom bergsprängare vid statens vattenfallsverks byggnadsarbeten i Trollhättan under tillhopa 4 år 11 månader eller sam-

manlagt 34 år 7 månader; att han vid företagen läkarundersökning befunnits, på grund av dels reumatiska besvär dels ock genom ålder ned-satta kroppskrafter, oförmögen att vidare fullgöra det med hans anställning vid fastighetsförvaltningen förenade arbete samt för framtiden oförmögen att med arbete försörja sig; att han ej äger andra tillgångar än bostadsförmån i egen stuga å ofri grund; att han har att försörja hustru, vilken är helt beroende av hans ekonomiska förhållanden; samt att hans avlöningsförmåner under de sistförflutna fem åren, fränsett dyrtidstilllägg, i medeltal utgjort 2,110 kronor.

I ansökningen har platsbefälhavaren meddelat, att Grahn arbetat hos entreprenör vid arbeten å Södra Vabergsfortet i Karlsborg under 2 år samt att Grahn uppgivit, men ej kunnat styrka, att han under åren 1875—1876 varit anställd vid fästningsbyggnadens tegelbruk och år 1889 vid jordschakt i den s. k. »Våta graven» å Karlsborg.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens fortifikationsdepartement* i skrivelse den 8 mars 1930 anført, att fortifikationsdepartementet ansåge det arbete, som Grahn under sistnämnda anställningar kunde hava utfört, icke böra räknas honom till godo.

Med anledning av vad i ärendet upplysts ansåge fortifikationsdepartementet billigt, att Grahn genom pension bereddtes någon hjälp till livsuppehållet under återstående livstid, och departementet funne med hänsyn till Grahns tjänstetid och övriga föreliggande omständigheter sig böra föreslå, att pensionen bestämdes till 792 kronor om året.

Fortifikationsdepartementet har således hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Grahn under hans återstående livstid en årlig pension av 792 kronor, att utgå från och med den 1 juli 1930.

Statskontoret, som avgivit utlåtande i ärendet den 18 mars 1930, har därvid anført, att goda skäl syntes i förevarande fall föreligga för beredande av pension av statsmedel. Mot vad arméförvaltningens fortifikationsdepartement föreslagit hade statskontoret icke i annat avseende något att erinra än för så vitt anginge pensionsbeloppet. Med den levnadsålder och tjänstetid, som Grahn innehade, skulle pensionsförmånen för honom, därest han, i stället för att vid avgången ur statstjänst hava innehaft anställning vid Karlsborgs fastighetsförvaltning, arbetat vid statens järnvägsbyggnader eller vid vattenfallsverkets byggnadsavdelning samt pensionsbestämmelserna i kungörelsen den 8 november 1918 (nr 859) alltså varit i förevarande fall tillämpliga, hava med inberäkning av medgivna fasta tillägg utgjort 900 kronor. Riksdagen hade även under ungefär motsvarande omständigheter beviljat enahanda pensionsbelopp, såsom exempelvis framginge av 1928 års riksdags beslut om pension å 900 kronor åt fästningsbyggnadsarbetaren J. Karlsson, som uppnått 67 års

ålder och innehade 31 tjänstår. Enligt statskontorets mening borde med hänsyn härtill pensionsbeloppet även i nu förevarande fall (64 levnads- och 34 tjänstår) bestämmas till 900 kronor.

Även jag anser, att Grahn bör tillerkännas någon pension av statsmedel från och med den tidpunkt, då han avgick ur tjänst. Vad pensionsbeloppets storlek beträffar, har, såsom nämnts, arméförvaltningens fortifikationsdepartement föreslagit en pension å 792 kronor för år räknat, under det att statskontoret på anförda skäl ansett pensionen böra fixeras till 900 kronor för år. Under hänvisning till vad statskontoret till stöd för förslaget härutinnan anfört, får jag ansluta mig till detsamma.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid fastighetsförvaltningen i Karlsborg Gustaf Adolf Grahn må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten ägt rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

10:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, till arméförvaltningens intendentsdepartement insänd skrivelse den 2 juli 1930 har *regementsbefälhavaren vid Västerbottens regemente* gjort framställning rörande beredande av pension åt skomakeriarbetaren vid nämnda regementes intendenturverkstäder Johan Reinhold Forsgren.

Ang. pension
åt skomakeri-
arbetaren
J. R. Fors-
gren.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Forsgren, som är född den 12 januari 1861, varit anställd såsom skomakare vid regementets intendenturverkstäder under tiden den 1 juni 1907—30 juni 1930; att han sistnämnda dag måste sluta sin anställning vid regementet på grund av sjukdom och hög ålder; att han enligt utfärdat läkarbetyg är av nämnda anledning oförmögen till varje slag av arbete; att han under sin anställning vid regementet på ett mycket förtjänstfullt sätt utfört de arbeten, som blivit honom förelagda och ådagalagt stor duglighet och berömvärd ordentlighet; att han, som är medellös, under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som — fränsett dyrtidstillägg — uppgått till i medeltal omkring 2,000 kronor för år; samt att han under tiden 10 mars —30 juni 1930 författningsenligt åtnjutit sjukavlöning.

I utlåtande i ärendet av den 11 juli 1930 har *arméförvaltningens intendentsdepartement* anfört, att departementet i betraktande av Forsgrens väl vitsordade verksamhet i statens tjänst funne det vara med rättvisa

och billighet överensstämmande, att han komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad.

Vad beträffar storleken av dylikt understöd, syntes man vid dess beräknande böra utgå ifrån, att Forsgren med hänsyn till att hans anställningstid i statens tjänst uppgått till omkring 23 år skulle hava i oreglerad pension erhållit ett belopp av 460 kronor för år. Till detta belopp borde läggas det pensionstillägg å 180 kronor för år, som omförmältes i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde: förhöjning I 132 kronor och förhöjning II 100 kronor eller tillhopa 232 kronor. Pensionen, avpassad så, att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till $(460 + 180 + 232 =)$ 872 kronor, vilket belopp, för att bliva jämnt delbart med tolv, borde avjämnas nedåt till 864 kronor i enlighet med föreskrift i § 5 av sistnämnda kungörelse. Pensionen i fråga borde utgå från och med den 1 juli 1930.

På grund av vad sålunda anförts, har intendentsdepartementet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Forsgren finge från och med den 1 juli 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 864 kronor.

Statskontoret, som efter remiss avgivit utlåtande i ärendet den 4 augusti 1930, har anslutit sig till intendentsdepartementets förslag.

*Departements-
chefen.*

Jag biträder myndigheternas förslag, att Forsgren bör beredas pension av statsmedel och då jag även ifråga om pensionsbeloppets storlek ansluter mig till vad myndigheterna förordat, får jag alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skomakeriarbetaren vid Västerbottens regementets intendenturverkstäder Johan Reinhold Forsgren må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigats från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 864 kronor.

11:o.

*Aug.
pension åt
marketerier-
föreståndarin-
nan Stina
Nordqvist.*

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, till arméförvaltningens intendentsdepartement överlämnad skrivelse av den 17 juli 1930 har *regementsbefälhavaren för Dalregementet* gjort framställning om beredande av pension åt förestånderskan för regementets marketenterirörelse Stina Nordqvist.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Stina Nordqvist, som är född den 23 oktober 1864, sedan den 26 mars 1909 innehaft anställning såsom förestånderska vid regementets marketenteri; att hon, enligt vad ett för henne utfärdat läkarintyg utvisar, lider av smärtor i ryggen efter genomgången njurinflammation ävensom av reumatism och anemi, på grund varav hon är mindre arbetsför; att nedsättningen av hennes arbetsförmåga är att anse såsom varaktig; att hon under hela sin tjänstetid ådagalagt plikttrohet, skicklighet och intresse; att hennes kontanta avlöning under de senaste åren vid regementet uppgått till 2,100 kronor för år, vartill kommit förmånerna av fri bostad, bränsle, lyse, tvätt och portion, vilka förmåner vid regementet uppskattats till ett värde av 950 kronor för år; samt att hon icke äger annan tillgång än ett i sparbanks inestående kapital å omkring 3,000 kronor.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet och under erinran att 1930 års riksdag enligt skrivelse den 4 juni 1930, nr 369, punkt 53, bifallit Kungl. Maj:ts i proposition nr 166, punkt 8, gjorda hemställan om pension åt förestånderskan för Norra skånska infanteriregementets marketenteri Ellen Johansson har *arméförvaltningens intendentsdepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 september 1930 anfört, att departementet i betraktande av Stina Nordqvists synnerligen väl vitsordade verksamhet vid regementet under tjuguet och ett halft år såsom marketenteriförestånderska samt med hänsyn tillika till de för henne föreliggande ömmande omständigheter funne det vara med billigheten överensstämmande, att Stina Nordqvist efter erhållet avsked komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad.

Vad beträffar storleken av dylikt understöd, ansåge departementet, att Stina Nordqvist borde i oreglerad pension erhålla ett belopp av 300 kronor för år. Till detta belopp borde läggas det pensionstillägg å 180 kronor för år, som omförmältes i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde: förhöjning I 92 kronor och förhöjning II 150 kronor eller tillhopa 242 kronor. Pensionen skulle alltså komma att uppgå till $(300 + 180 + 242 =) 722$ kronor. Jämlikt § 4 mom. 1 B av sistnämnda kungörelse finge emellertid uti här ifrågavarande fall ny pension utgå med ett belopp av högst 696 kronor.

Intendentsdepartementet har således hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Stina Nordqvist finge från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigades från sin befattning vid

regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

Statskontoret har i ärendet avgivit utlåtande den 6 oktober 1930 och därvid anført, att det ville synas statskontoret, som om i förevarande fall goda skäl föreläge för beredande av pension av statsmedel. Arméförvaltningens intendentsdepartement hade under åberopande av 1930 års riksdags beslut om pension åt förestånderskan för Norra skånska infanteriregementets marketenteri Ellen Johansson föreslagit samma belopp för Stina Nordqvist, men härvid vore att märka, hurusom pensionsbeloppet för Ellen Johansson påverkats därav, att hon endast var 50 år gammal och ansågs kunna i någon mån bidraga till sin försörjning. I nu förevarande fall vore helt andra omständigheter för handen. Jämväl tjänstetiden såsom förestånderska vore för Stina Nordqvist betydligt längre. På grund av föreliggande förhållanden och även om man icke ville tillmäta avgörande betydelse åt den omständigheten att, medan Ellen Johansson utom naturaförmåner åtnjöte en kontant avlöning av allenast 960 kronor, Stina Nordqvist utöver enahanda naturaförmåner hade kontant avlöning å 2,100 kronor, syntes det dock statskontoret, som om ett något högre pensionsbelopp i detta fall skulle vara av omständigheterna påkallat. För sin del funne statskontoret ett belopp mellan 800 och 900 kronor vara på sin plats och ämbetsverket hölle före, att pensionen åt Stina Nordqvist lämpligen borde bestämmas till 852 kronor.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till de i ärendet lämnade upplysningarna angående Stina Nordqvists anställningsförhållanden m. m. biträder jag myndigheternas förslag om beredande av pension åt henne.

Såsom utredningen i ärendet giver vid handen, hava arméförvaltningens intendentsdepartement och statskontoret kommit till olika uppfattning angående storleken av det pensionsbelopp, som bör tilldelas Stina Nordqvist.

Vid bedömande av denna fråga har jag, i likhet med statskontoret, icke kunnat undgå att finna, att omständigheterna i detta fall och det av intendentsdepartementet åberopade visa väsentliga skiljaktigheter. Jag tillåter mig hänvisa till vad statskontoret härutinnan anført och ansluter mig till statskontorets förslag i ämnet, enligt vilket pensionen skulle utgå med 852 kronor för år räknat.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förestånderskan för Dalregementets marketenterirörelse Stina Nordqvist må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 852 kronor.

12:o.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 20 januari 1930 har *styresmannen för ammunitionsfabriken* hemställt om utverkande av pension till arbetaren vid fabriken Frans Gottfrid Skoog.

Ang.
pension åt
arbetaren
F. G. Skoog.

Av de vid skrivelsen fogade handlingarna framgår, att Skoog, som är född den 16 oktober 1871, varit anställd vid ammunitionsfabriken sedan den 27 februari 1906; att han under sin tjänstetid visat ovanlig skicklighet i sitt arbete och städse ådagalagt ett hedrande uppförande; att hans arbetsförmåga på grund av höggradig åderförkalkning, stark blodtrycksförhöjning och hörselnedsättning är i väsentlig grad nedsatt; samt att hans arbetsinkomst vid fabriken under åren 1926—1929 i medeltal utgjort 3,845 kronor.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 januari 1930 anfört, att departementet ansåge det billigt, att Skoog genom pension bereddes någon hjälp till sitt livsuppehälle under återstående livstid. Departementet, som ville föreslå, att pensionen bestämdes till 888 kronor årligen, hemställde förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Skoog en pension å sagda belopp för år räknat, att utgå från och med hans avgång från sin nuvarande anställning vid ammunitionsfabriken.

Statskontoret, som den 8 februari 1930 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid icke haft annat att erinra mot artilleridepartementets hemställan än att, då Skoog räknade 24 år i statens tjänst och, såvitt handlingarna utvisade, icke innehaft förmans ställning, pensionsbeloppet syntes böra begränsas till 828 kronor.

Jag tillstyrker myndigheternas förslag, att Skoog bör beredas pension av statsmedel. I fråga om pensionsbeloppet ansluter jag mig till vad statskontoret därutinnan anfört.

Departementets
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid ammunitionsfabriken Frans Gottfrid Skoog må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid fabriken, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 828 kronor.

13:o.

Ang.
pension åt
arbetaren
A. Eriksson.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrivelse den 7 januari 1930 har *chefen för Svea artilleriregemente* anhållit om beredande av pension åt arbetaren vid Marma skjutfält Anton Eriksson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Eriksson, som är född den 17 januari 1865, under tidsperioderna juni 1881—april 1912 och oktober 1916—december 1929 eller under en tid av sammanlagt omkring 44 år arbetat för kronans räkning å Marma skjutfält; att han därunder utfört sina åligganden till full belåtenhet och ådagalagt ett hedrande uppförande; att av honom åtnjutna avlöningsförmåner under femårsperioderna 1920—1924 och 1925—1929 uppgått till i medeltal per år 1,914 respektive 1,299 kronor; samt att han icke innehar andra beskattningsbara tillgångar än till 5,000 kronor taxerade fastigheter.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens fortifikationsdepartement* i skrivelse den 25 januari 1930 anfört, att vid beräklandet av den i framställningen för Eriksson uppgivna tjänstetiden, 44 år och 2 månader, avdrag icke gjorts för de kortare perioder, han enligt ett av förrådsförvaltaren vid Marma skjutfält till fortifikationsdepartementet insänt intyg av den 20 januari 1930 på grund av tillfällig minskning i tillgången på arbete varit permitterad. Då emellertid Eriksson enligt nyssnämnda intyg haft skyldighet att vid kallelse tjänstgöra vid skjutfältet närhelst detta påfordrats och därför torde hava haft svårighet att skaffa sig stadigvarande arbete å annat håll, hade departementet icke något att erinra mot sättet för beräklandet av anställningstidens längd. Med anledning härav funne fortifikationsdepartementet billigt, att Eriksson, som i januari 1930 uppnått en levnadsålder av 65 år, genom pension bereddes någon hjälp till sitt livsuppehälle under återstående livstid, och departementet ansåge sig med hänsyn till Erikssons tjänstetid och övriga föreliggande omständigheter böra föreslå, att pensionen bestämdes att utgå med ett belopp av 864 kronor för år.

Departementet har således hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Eriksson en årlig pension av 864 kronor att utgå från och med månaden näst efter den, då han entledigades från sin anställning i statens tjänst.

Statskontoret har den 8 februari 1930 avgivit utlåtande i ärendet och därvid icke haft annat att erinra mot vad arméförvaltningens fortifikationsdepartement hemställt än att, med hänsyn till arten av Erikssons anställning och den jämförelsevis låga avlöning han åtnjutit, pensionsbeloppet borde begränsas till 756 kronor.

Även jag finner mig böra tillstyrka, att Eriksson beredes pension av statsmedel. Ifråga om pensionsbeloppets storlek ansluter jag mig till vad statskontoret härutinnan föreslagit. Departements-
chefen.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid Marma skjutfält Anton Eriksson må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 756 kronor.

14:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, till arméförvaltningens intendentsdepartement insänd skrivelse den 5 juli 1930 har *chefen för Jämtlands fältjägerregemente* gjort framställning om beredande av pension åt skrädderiarbetaren vid nämnda regementes intendenturverkstäder Erik Larsson.

*Ang.
pension åt
skrädderi-
arbetaren
E. Larsson.*

Av handlingarna i målet inhämtas, att Larsson, som är född den 26 november 1857 och sålunda över 73 år gammal, varit anställd såsom skräddare vid regementets intendenturverkstäder från den 17 mars 1913; att han på grund av hög ålder är oförmögen till arbete; att han, som icke besitter någon förmögenhet, är helt beroende av sin arbetsinkomst; samt att han under de senaste åren vid regementet uppburit en avlönning, som i medeltal uppgått till omkring 2,600 kronor för år.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 september 1930 anført, att departementet i betraktande av Larssons väl vitsordade verksamhet i statens tjänst funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. Vad beträffade storleken av dylikt understöd, syntes man vid dess beräkning böra utgå ifrån, att Larsson, med hänsyn till att hans anställningstid i statens tjänst icke uppginge till mer än omkring 18 år, skulle hava i oreglerad pension erhållit ett belopp av 360 kronor för år. Till detta belopp syntes böra läggas det pensionstillägg å 180 kronor för år, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer belöpte å ifråga-

varande pension och pensionstillägg, utgjorde: förhöjning I 108 kronor och förhöjning II 100 kronor eller tillhopa 208 kronor. Pensionen, avpassad så, att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till $(360 + 180 + 208 =)$ 748 kronor, vilket belopp, för att bli jämnt delbart med tolv, borde avjämnas nedåt till 744 kronor i enlighet med föreskrift i § 5 av sistnämnda kungörelse.

På grund av vad sålunda anförts, har departementet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Larsson finge från och med månaden näst efter den, varunder han avginge från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 744 kronor.

Statskontoret, som den 6 oktober 1930 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anført, att, med hänsyn därtill att Larsson uppnått en levnadsålder av 55 år, när han den 17 mars 1913 började sitt arbete i statens tjänst samt då hans anställningstid utgjorde allenast något mer än 17 år, en viss tveksamhet syntes kunna råda beträffande det föreliggande förslaget. Emellertid syntes billigheten bjuda, att Larsson icke lämnades alldeles utan hjälp, när han vid framskriden ålder nödgades upphöra med det arbete, som berett honom levebröd. På grund härav och under åberopande av 1929 års riksdags beslut om pensioner å 624 kronor åt en var av skomakeriarbetarna Ulrik Jönsson och Thor Johansson, vilkas tjänstetid uppgått till 16 respektive 19 år (Kungl. Maj:ts prop. nr 104:1929), finge statskontoret förorda, att enahanda pensionsbelopp utverkades åt Larsson.

*Departements-
chefen*

I betraktande av Larssons relativt korta tjänstetid och den ålder, 55 år, han innehade, då han anställdes vid Jämtlands fältjägarregementes intendenturverkstäder har jag i likhet med statskontoret ansett tveksamt, huruvida pension borde tillerkännas Larsson. Emellertid har jag lika med statskontoret funnit billighetsskäl tala för att Larsson icke lämnas helt utan hjälp, när han vid framskriden ålder och efter väl vitsordad tjänstgöring i statens tjänst nödgas upphöra med det arbete, som givit honom hans levebröd. Med hänsyn härtill och under åberopande av de av statskontoret anförda precedensfallen får jag alltså tillstyrka beviljandet av pension åt Larsson med 624 kronor för år räknat.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skrädderiarbetaren vid Jämtlands fältjägarregementes intendenturverkstäder Erik Larsson må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 624 kronor.

15:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, till arméförvaltningens civila departement överlämnad skrivelse den 12 december 1929 har *sekundchefen för Göta livgarde* gjort framställning om beredande av pension åt kokerskan vid regementet Anna Persdotter Dahl.

Ang. pension
åt kokerskan
Anna Pers-
dotter Dahl.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Anna Dahl, som är född den 26 februari 1873, varit anställd såsom kokerska vid regementet sedan den 1 maj 1914; att hon sålunda vid ingången av januari månad 1931, då hon skulle lämna tjänsten, kunde åberopa en anställningstid av 16 år 8 månader; att hennes avlöning i egenskap av kokerska vid regementet uppgår till 1,050 kronor för år jämte dyrtidstillägg härå, var till komma naturaförmåner, vilkas värde uppgår till sammanlagt 721 kronor för år; samt att hon under sin tjänstgöring städse på ett synnerligen förtjänstfullt, kunnigt och plikttroget sätt fullgjort sina åligganden till regementets bästa.

År 1914 förlorade hon till följd av olycksfall i tjänsten fingrarna å högra handen med undantag av tummen och halva pekfingrets grundfalang, och sedan flera år lider hon av, bland annat, magkatarr med kräkningar samt andra rubbningar i matsmältningen ävensom sedan 5 å 6 år tillbaka av reumatiska besvär. Vid läkarundersökning den 9 december 1929 föredde hon ledgångsinflammation i högra knäleden med ökad vätskeansamling och knarrande ljud samt klagade över svaghet i fotlederna. Någon ersättning för förenämnda till följd av olycksfall i tjänsten ådragna kroppsskada har icke av riksförsäkringsanstalten utgivits eller författningsenligt kunnat av anstalten utgivas, enär, enligt vad anstalten i ett över framställningen den 21 januari 1930 avgivet utlåtande meddelat, det arbete, vari Anna Dahl vid olycksfallet var sysselsatt, icke vore av sådan art, som avsåges i lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete. Dylik ersättning skulle, därest ifrågavarande lag varit å olycksfallet tillämplig och framställning om ersättning gjorts inom föreskriven tid, hava utgivits till henne dels eventuellt i form av sjukpenning, dels i form av årlig livränta å 105 kronor, vilken livränta under de senare åren skulle förhöjts med 125 procent av livräntans belopp eller med 131 kronor 25 öre.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens civila departement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 januari 1930 anfört, att, med hänsyn till att Anna Dahl vid sin avgång från befattningen kunde åberopa en anställningstid i statens tjänst av i det närmaste 17 år samt i betraktande av att hon på grund av ålder och hälsoskäl ej längre kunde tagas i anspråk för det krävande arbete, som vore förenat med ifrågavarande befattning, departementet ansåge det vara med

rättvisa och billighet överensstämmande, att åt henne vid avgång ur tjänst bereddades något årligt understöd av statsmedel för hennes återstående levnad. Vad anginge beloppet av ett dylikt understöd, finge departementet erinra därom, att pensioner till kokerskor vid armén under de senaste åren bestämts i enlighet med de grunder, enligt vilka förtidspension utginge till vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen (Kungl. Maj:ts prop. nr 135: 1927, punkt 23, och nr 46: 1929, punkt 7, samt R. skr. nr 214: 1927, punkt 48, och nr 215: 1929, punkt 31). Utmätt enligt dessa grunder skulle den Anna Dahl tillkommande pensionen uppgå till 648 kronor ($530 + 14 + 108 = 652$ kronor eller efter avrundning 648 kronor). Emellertid hade, såsom angivits, Anna Dahl blivit invalid på grund av kroppsskada, ådragen i tjänsten. Med hänsyn härtill och då någon ersättning härför icke tillerkänts eller författningsenligt kunde tillerkännas henne, ansåge departementet för sin del angivna pensionsbelopp väl knappt. Departementet ifrågasatte därför, huruvida icke detsamma skäligen borde höjas till minst det belopp, som jämlikt riksdagens förutnämnda skrivelse nr 215: 1929, punkt 31, tillerkänts kokerskan vid intendenturkompaniet i Karlsborg Hilma Björling eller till 720 kronor. Hilma Björlings anställningstid i statens tjänst hade visserligen uppgått till omkring 20 år, men någon invaliditet på grund av kroppsskada, ådragen i tjänsten, hade däremot ej i detta fall förelegat.

På grund av vad sålunda anförts, har departementet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Anna Dahl finge från och med månaden näst efter den, under vilken hon entledigats från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension å minst 720 kronor.

Statskontoret, som den 15 februari 1930 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anført, att statskontoret i likhet med civila departementet funne billighetsskäl tala för att någon pension bereddades Anna Dahl, när hon på grund av sjukdom nödgades lämna sin anställning vid Göta livgarde. Då statskontoret med hänsyn till vad departementet anført icke hade något att erinra mot att pensionsbeloppet i detta fall sattes något högre än tjänstårens antal i och för sig skulle kunna anses föranleda, har statskontoret tillstyrkt, att åtgärd måtte vidtagas i enlighet med departementets hemställan.

*Departements-
chefen.*

Ehuru det föreslagna pensionsbeloppet med hänsyn till Anna Dahls jämförelsevis korta tjänstgöringstid och hennes avlöningsförmåner kan synas något högt, anser jag mig dock på grund av de i ärendet förekommande särskilda omständigheterna böra tillstyrka den av myndigheterna förordade pensionen eller 720 kronor för år räknat.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kokerskan vid Göta livgarde Anna Persdotter Dahl må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 720 kronor.

16:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, till arméförvaltningens civila departement insänd skrivelse den 15 oktober 1930 har *sekundchefen för Livregementets grenadjärer* gjort framställning om pension åt kokerskan vid regementet, änkan Amanda Sofia Lager.

Ang.
pension åt
kokerskan
Amanda Sofia
Lager.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Amanda Lager, som är född den 15 maj 1867, varit anställd vid regementet såsom kokerska sedan den 1 januari 1913; att hennes avlöning i egenskap av kokerska vid regementet uppgått till 930 kronor för år jämte dyrtidstillägg härå samt fri portion och bostad om 1 rum och kök med bränsle och lyse; att hon under hela sin tjänstgöring vid regementet på ett fullt tillfredsställande sätt fullgjort sina åligganden; samt att hon, som under januari—april månader 1930 av vederbörande regementsläkare behandlats för lungsäcksinflammation och hjärtmuskelinflammation, lider av högt blodtryck, som gör henne varaktigt oförmögen till att vederbörligen upprätthålla befattningen såsom kokerska vid regementet.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens civila departement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 2 september 1930 anfört, att med hänsyn till att Amanda Lager vid sin avgång ur tjänst kunde åberopa en anställningstid i statens tjänst av omkring sjutton och ett halft år samt i betraktande av att hon på grund av ålder och sjukdom måste lämna sin anställning vid regementet, departementet ansåge det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att något årligt understöd av statsmedel bereddes henne vid hennes avgång ur tjänsten. Vad anginge beloppet av ett dylikt understöd, erinrade departementet därom, att pensioner till kokerskor vid armén under de senaste åren bestämts i enlighet med de grunder, enligt vilka förtidspension utginge till vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen (R. skr. 214: 1927, punkt 48, 215: 1929, punkt 31, samt 369: 1930, punkt 22). Utmäkt enligt dessa grunder skulle den Amanda Sofia Lager tillkommande pensionen uppgå till 660 kronor ($530 + 28 + 111 = 669$ eller efter avrundning 660). Pensionen borde i enlighet med vad i allmänhet pläгат ske tillkomma Amanda Lager från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigats från sin anställning vid regementet.

På grund av vad sålunda anförts har departementet hemställt *dels* att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att Amanda Sofia Lager måtte från och med månaden näst efter den, under vilken hon entledigats från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 660 kronor, *dels ock* att Kungl. Maj:t ville medgiva, att från anslaget till extra utgifter finge tillsvidare, räknat från och med månaden näst efter den, då avgång ur tjänst ägt rum, i avräkning å blivande pension till Amanda Lager utbetalas understöd med förslagsvis 55 kronor i månaden (= 1/12 av det föreslagna beloppet), intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligen prövad.

Statskontoret, som den 16 september 1930 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anført, att statskontoret icke hade något att erinra mot att framställning gjordes till riksdagen om beviljande av pension åt Amanda Lager i enlighet med vad arméförvaltningens civila departement föreslagit. Ej heller syntes det vara något att erinra mot förslaget, att i avvaktan på pensionsfrågans slutliga avgörande månatligt understöd till förslaget belopp utginge till henne. Vid bifall till sistberörda förslag borde i pensionsbeslutet stadgas skyldighet för henne att å utfallande pensionsbelopp vidkännas avdrag intill summan av vad hon må hava i understöd uppburit.

Enligt brev den 24 oktober 1930 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Amanda Sofia Lager finge från och med månaden näst efter den, varunder hon avginge från sin ifrågavarande anställning, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 50 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligt prövad, med skyldighet för henne att, i den mån pension kunde bliva henne tillerkänd jämväl för tid, varunder hon uppburit det medgivna understödet, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning skulle ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Departements-
chefen.

Jag biträder myndigheternas förslag om beredande av pension åt Amanda Lager. Då jag även i fråga om pensionsbeloppet samt i övrigt ansluter mig till vad myndigheterna därutinnan föreslagit, får jag sålunda hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kokerskan vid Livregementets grenadjärer Amanda Sofia Lager må från och med månaden näst efter den, då avgång från tjänsten ägt rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära

en årlig pension av 660 kronor; dock med skyldighet för henne att för tid, varunder hon uppburit understöd jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 24 oktober 1930, återbetala beloppet av sagda understöd.

17:o.

Uti en till arméförvaltningens intendentsdepartement ställd skrivelse av den 17 april 1930 har *regementsbefälhavaren vid Upplands regemente* gjort framställning om utverkande av en pension å 1,000 kronor åt förre skomakeriarbetaren vid nämnda regementes intendenturverkstäder Johan Oskar Vilhelm Lindgren.

*Aug. pension
åt förre
skomakeri-
arbetaren
J. O. V.
Lindgren.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Lindgren, som är född den 15 november 1882 och sålunda omkring 48 år gammal, varit anställd såsom skomakeriarbetare vid förenämnda regementes intendenturverkstäder från och med den 12 november 1912 till och med den 12 september 1929, då han på grund av sjukdom erhöll avsked från sin anställning; att han under tiden 17 mars—12 september 1929 varit av sjukdom förhindrad att utföra sitt arbete vid regementet; att hans arbetsförmåga enligt ett till departementet under hand infordrat läkarintyg är i mycket hög grad och varaktigt nedsatt till följd dels därav att vänstra benet är amputerat ovanför knäskålen, dels av neuros och blodtrycksförhöjning m. m.; att han icke äger andra tillgångar än hälften av en till 4,000 kronor taxerad lägenhet; att han under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som — fränsett dyrtidstillägg — uppgått till i medeltal omkring 1,470 kronor för år; samt att han på ett fullt tillfredsställande sätt fullgjort sina åligganden vid regementet.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 maj 1930 anfört, att, med hänsyn till Lindgrens jämförelsevis låga levnadsålder och den korta tid, under vilken Lindgren arbetat i statens tjänst (16 år 4 månader), departementet funne det tveksamt, huruvida pension borde honom tillerkännas.

För den händelse Kungl. Maj:t likväl skulle finna Lindgren böra beredas något årligt understöd av statsmedel, finge intendentsdepartementet hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Lindgren finge från och med månaden näst efter den, under vilken han avgått från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor eller med tillägg av vederbörliga pensionstillägg och förhöjningar jämlikt kun-

görelserna den 15 juni 1922 (nr 360) och den 18 juni 1925 (nr 280) av 696 kronor.

Statskontoret, som den 24 juli 1930 avgivit utlåtande i ärendet har därvid anfört, att, då Lindgrens arbetsförmåga vore i mycket hög grad nedsatt samt riksdagen förut medgivit, att pension finge utgå till arbetare, vilka icke kunnat räkna längre tjänstetid än Lindgren (Kungl. Maj:ts prop. 128: 1927, 153: 1927 och 166: 1930, punkt 9, samt R. skr. 214: 1927, punkterna 25 och 51, samt 369: 1930, punkt 54), pension syntes böra utverkas jämväl åt Lindgren. Då han emellertid icke syntes vara helt urståndssatt till arbete samt han kunde påräkna pension från pensionsstyrelsen, syntes högre pension än 600 kronor årligen icke böra ifrågakomma.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till att Lindgren på grund av sjukdom nödgats lämna sin anställning och då, på sätt statskontoret erinrat, riksdagen i liknande fall tillerkänt statsanställda arbetare pension, anser jag mig böra tillstyrka framställningen om beredande av pension åt Lindgren. Vad pensionsbeloppet beträffar, får jag ansluta mig till intendentsdepartementets förslag. Gent emot vad statskontoret anfört vill jag framhålla, att pensionstillägg enligt lagen om allmän pensionsförsäkring icke utgår till man, vars årsinkomst överstiger 425 kronor samt att vid bestämmande av pensionstilläggs storlek enligt sagda lag hänsyn tages till pension av det slag, varom nu är fråga. Ävenledes vill jag påpeka, att Lindgrens arbetsförmåga enligt ingivet läkarintyg är i mycket hög grad och varaktigt nedsatt.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen med-
giva,

att förre skomakeriarbetaren vid Upplands regementes intendenturverkstäder Johan Oskar Vilhelm Lindgren må från och med månaden näst efter den, varunder han avgått från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna in-
dragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

18:o.

*Ang.
pension åt
förra arbe-
terskan Agnes
Sofia Ros.*

Uti skrivelse till arméförvaltningens intendentsdepartement den 4 juli 1930 har *chefen för arméns tvättanstalt i Stockholm* gjort framställning om beredande av pension åt förra arbetskan vid anstalten Agnes Sofia Ros.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Agnes Ros, som är född den 15 maj 1874, varit anställd vid Svea ingenjörkårs tvättinrättning under

tiden från och med den 1 september 1907 till och med den 14 oktober 1927 och vid arméns tvättanstalt i Stockholm från och med den 15 oktober 1927 till och med den 25 maj 1930; att hon erhållit avsked från sin befattning såsom tvättbiträde från och med den 26 maj 1930; att hon på grund av sjukdom är oförmögen till tyngre arbete; att hon i medeltal för år uppburit i avlöning 1,750 kronor; att hennes man för år 1930 är enligt gällande kommunalskattelag taxerad för en inkomst av 3,100 kronor; samt att hon visat synnerligen gott uppförande ävensom samvetsgrant och plikttroget utfört det arbete, som blivit henne förelagt.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 17 oktober 1930 anfört, att i betraktande av Agnes Ros' väl vitsordade verksamhet i statens tjänst departementet funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att hon komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. Beträffande storleken av dylikt understöd, borde man vid dess beräkning utgå ifrån, att hon, med hänsyn till att hennes anställningstid i statens tjänst uppginge till närmare 23 år, skulle hava i oreglerad pension erhållit ett belopp av 200 kronor för år. Till detta belopp borde läggas det pensionstillägg å 180 kronor för år, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde: förhöjning I 73 kronor och förhöjning II 150 kronor eller tillhopa 223 kronor. Pensionen, avpassad så, att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till $(200 + 180 + 223 =)$ 603 kronor, vilket belopp, för att bliva jämnt delbart med tolv, borde avjämnas nedåt till 600 kronor i enlighet med föreskrift i § 5 av sistnämnda kungörelse. Då Agnes Ros från och med den 26 maj 1930 erhållit avsked från sin befattning vid tvättanstalten, borde pensionen utgå från och med den 1 juni 1930.

På grund av vad sålunda anförts har intendentsdepartementet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Agnes Ros finge från och med den 1 juni 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Statskontoret, som den 7 november 1930 avgivit infordrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att Agnes Ros visserligen ännu icke uppnått den levnadsålder, som i regel förutsattes för beredande av pension. Då hon emellertid vid 56 års ålder och efter en tjänstetid av inemot 23 år

nödgats till följd av sjukdom lämna sin anställning och syntes vara för framtiden oförmögen till arbete, föreläge skäl att söka åt henne utverka någon pension av statsmedel. Det av intendentsdepartementet föreslagna pensionsbeloppet, 600 kronor, motsvarade vad av 1929 års riksdag tillerkändes tvätterskorna Johanna Evelina Rönnbäck och Bernhardina Jons-son (Kungl. Maj:ts prop. nr 137, punkterna 2 och 4), vilka väl icke hade fullt så lång tjänstetid som tvätterskan Ros, men i stället uppnått mera framskriden ålder. Med hänsyn till föreliggande omständigheter hade statskontoret därför intet att erinra mot intendentsdepartementets förslag.

Departements-
chefen.

Liksom myndigheterna finner jag billighetsskäl tala för att Agnes Ros beredes pension av statsmedel. Med hänsyn till Agnes Ros' tjänstetid synes det mig skäligt, att pensionen bestämmes till samma belopp som i det under punkten 16 nyss behandlade fallet eller 660 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen med-
giva,

att förra arbetskan vid arméns tvättanstalt i Stockholm Agnes Sofia Ros må från och med månaden näst efter den, varunder hon avgått från sin tjänst, under sin återstående livstid å allmänna indragnings-
staten uppbära en årlig pension av 660 kronor.

19:o.

Ang.
pension åt
stickerskan
Kerstin Pers-
son, född
Jeppson.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, den 25 september 1930 dagtecknad skrift har stickerskan vid Vendes artilleriregemente, änkan Kerstin Persson, född Jeppson, anhållit att komma i åtnjutande av pension från och med den 1 juli 1931.

I ärendet hava utlåtanden avgivits av arméförvaltningens intendents-
departement den 10 oktober 1930 och av statskontoret den 18 oktober sam-
ma år.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att sökanden, som är född den 19 januari 1860 och sålunda över 70 år gammal, alltsedan den 1 september 1909 ombesörjt lagning av strumpor för nämnda regementes räkning, vilket arbete utförts utom regementets verkstäder samt mot ackordsbetalning; att sökanden enligt för henne utfärdat läkarbetyg lider av allmän åder-
förfalkning med ålderdomsavtyning och på grund därav anses vara oför-
mögen att försörja sig; att hon på ett pliktstroget och tillfredsställande sätt fullgjort sitt arbete; samt att hon under de senare åren såsom betalning för sitt arbete från regementet uppburit 672 kronor för år jämte därå be-
löpande dyrtidstillägg.

Arméförvaltningens intendentsdepartement har i sitt utlåtande, bland annat, yttrat, att i betraktande av sökandens väl vitsordade verksamhet för kronans räkning samt då det arbete, hon under omkring 21 år för nämnda regemente utfört, åtminstone under de senare åren, syntes hava utgjort hennes huvudsakliga sysselsättning, departementet funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att hon komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. Vad beträffade storleken av dylikt understöd, syntes man vid dess beräknande kunna utgå ifrån, att sökanden, med hänsyn till att hon under de senare åren från regementet icke uppburit högre ersättning än 672 kronor för år, skulle hava i oreglerad pension erhållit ett belopp av allenast 100 kronor för år. Till detta belopp borde läggas det pensionstillägg å 100 kronor för år, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som, med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde: förhöjning I 38 kronor och förhöjning II 150 kronor eller tillhopa 188 kronor. Pensionen, avpassad så, att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till $(100 + 100 + 188 =) 388$ kronor, vilket belopp, för att bliva jämnt delbart med tolv, borde avjämnas nedåt till 384 kronor i enlighet med föreskrift i § 5 av sistnämnda kungörelse.

På grund av vad sålunda anförts, har arméförvaltningens intendentsdepartement hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att sökanden finge från och med den 1 juli 1931 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Statskontoret har, i likhet med arméförvaltningens intendentsdepartement hållit före, att någon pension borde beredas sökanden, när hon vid uppnådda 70 levnadsår nödgades upphöra med det arbete för statens räkning, som under de senaste 20 åren förskaffat henne levebröd. Det föreslagna pensionsbeloppet, 384 kronor, vore visserligen synnerligen litet, när det gällde pension för fullgjort arbete, och motsvarade närmast vad som i allmänhet bestodes i änkepension, men med hänsyn till sökandens anställnings- och avlöningsförhållanden kunde knappast någon mera avsevärd förhöjning ifrågasättas. I varje fall syntes icke högre pension böra förekomma än 444 kronor. I övrigt har statskontoret ej haft något att erinra mot förslaget.

Även jag finner skäl föreligga för att Kerstin Persson beredes pension av statsmedel. Med hänsyn till hennes anställnings- och avlöningsförhållanden har jag ansett pensionen böra begränsas till det belopp, arméförvaltningens intendentsdepartement förordat.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att stickerskan vid Vendes artilleriregemente, änkan Kerstin Persson, född Jeppson, må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

20:o.

Ang. pension åt polisöverkonstapeln E. A. Sjödahl. Ut i skrivelse till marinförvaltningen den 21 september 1929 har *varvschefen vid flottans station i Stockholm* hemställt om utverkande av pension åt överkonstapeln å övergångsstat vid flottans poliskår Ernst Alfred Sjödahl.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Sjödahl, som är född den 24 september 1871, efter att under tiden den 7 januari 1892—den 7 oktober 1897 hava innehaft anställning i gemenskapsställning vid Svea livgarde, den 1 februari 1898 förordnades till konstapel vid flottans poliskår vid Karlskrona station och den 1 januari 1900 vid Stockholms station; att han sedan den 13 maj 1914 varit förordnad såsom polisöverkonstapel men numera överförs å övergångsstat; samt att han, som enligt läkarintyg lider av kronisk luftrörskatarr och bronkial astma, på grund varav hans verksamhetsförmåga för framtiden anses bliva i hög grad inskränkt och förhindra hans återinträde i tjänstgöring, alltsedan den 26 maj 1927 varit sjukledig.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *marinförvaltningen*, som inhämtat utlåtande från direktionen över flottans pensionskassa, i skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 februari 1930 anført, att till överkonstapel, som icke tjänstgjorde såsom poliskommissarie, utginge enligt 36 § officersavlöningsreglementet årligt arvode till belopp, motsvarande den lön, som tillkomme beställningshavare i lönegraden C 3 i nämnda avlöningsreglemente. Om Sjödahls ställning i pensionshänseende gällde följande.

Sjödahl kunde, enär han underlätit att begagna sig av den möjlighet, som jämlikt § 2 mom. 2 av för flottans pensionskassa gällande reglemente stått honom till buds, att förvärva delägarskap i kassan, icke från denna tillerkännas någon pension. Om emellertid sådant delägarskap blivit honom efter ansökan beviljat, skulle han, som den 26 maj 1930 komme

att hava varit under tre på varandra följande år på grund av sjukdom ur stånd att tjänstgöra och som enligt förenämnda läkarintyg vore för framtiden till tjänstgöring oförmögen, efter skiljande från tjänsten vara berättigad till årlig pension jämlikt gällande grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar m. fl. ävensom flottans poliskår samt kungörelserna den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensions-tillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer och den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. Enär Sjödahls avlöning utginge i form av arvode, vore han icke berättigad till pensionsförbättring enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 336) med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen. Emellertid plägade riksdagen medgiva pensionsförbättring för exempelvis mästare vid marinen, å vilka nyssnämnda kungörelse ej heller vore tillämplig. Om Sjödahl även fått åtnjuta oavkortad pensionsförbättring, skulle hans sammanlagda pensionsförmåner, inberäknat pensionsförhöjning, uppgått till 2,268 kronor. Även kunde nämnas, att civil ordinarie tjänsteman i motsvarande lönegrad som Sjödahl efter fullt antal tjänst-år, i regel 35, åtnjöte årlig pension till belopp av 2,436 kronor. Ehuru Sjödahl haft möjlighet att bereda sig pension genom flottans pensionskassa men icke begagnat sig därav, ansåge marinförvaltningen likväl, att pension borde tillerkännas honom. Vad anginge pensionens belopp, funne marinförvaltningen, med beaktande av vad förut anförts och då Sjödahl icke erlagt några avgifter för sin pensionering, detsamma skäligen böra bestämmas till 1,800 kronor. Pensionen syntes böra utgå från och med dagen efter den, då avgång från tjänsten ägde rum, samt bestridas från allmänna indragningsstaten.

Under åberopande av vad sålunda anförts har marinförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Sjödahl finge från och med dagen efter den, då han avginge från sin tjänst, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension å allmänna indragningsstaten av 1,800 kronor.

Statskontoret, som den 26 mars 1930 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid yttrat, att Sjödahl, vilken enligt läkarintyg lede av sjukdom, som icke torde medgiva hans återinträde i tjänstgöring, samt uppnått 58 levnadsår och kunde räkna 37 tjänstår, syntes efter avsked böra erhålla något årligt understöd av statsmedel. Mot det av marinförvaltningen föreslagna pensionsbeloppet hade statskontoret icke något att erinra. Därest Sjödahl avgått under sådana förhållanden, att föreskrifterna om förtidspension i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) varit å honom

tillämpliga, skulle han erhållit pension med högre belopp än det av marinförvaltningen föreslagna.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit anser jag billigt, att något understöd av statsmedel beredes Sjödahl från och med den tidpunkt, då han avgår från sin tjänst. Ifråga om pensionsbeloppets storlek ansluter jag mig till vad myndigheterna härutinnan föreslagit. Erinras må, att, därest Sjödahl avgått under sådana förhållanden, att föreskrifterna om förtidspension i förenämnda kungörelse den 15 januari 1926 varit å honom tillämpliga, han skulle erhållit en årlig förtidspension å 1,910 kronor.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att överkonstapeln på övergångsstat vid flottans poliskår Ernst Alfred Sjödahl må från och med dagen efter den, då han avgår från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,800 kronor.

Kommunikationsdepartementet.

21:o.

*Ang. pension
åt förre
arbetsför-
mannen C. E.
Wallerström.*

Uti en till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ställd, den 1 september 1930 dagtecknad skrift har förre arbetsförmannen vid Väddö kanal Carl Erik Wallerström anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 november 1930 avgivit utlåtande över framställningen, varjämte statskontoret den 15 november 1930 inkommit med infordrat yttrande.

Av handlingarna i ärendet framgår, att Wallerström, som är född den 25 juni 1861, enligt egen, av färjvakten vid Väddö kanal jämte annan person styrkt uppgift varit anställd vid arbeten vid kanalen sedan år 1898, varav de senaste 18 åren såsom arbetsförman; att han enligt av nuvarande kanalinspektoren lämnad uppgift från och med år 1904 intill den 31 mars 1930 haft fast anställning vid kanalens underhållsarbeten; att hans löneförmåner under de senaste åtta åren uppgått till i medeltal 1,100 kronor per år; att han vid sin anställning såsom byggmästare, kanalreparatör och förman i arbetet ådagalagt nit, skicklighet och plikt-trohet; samt att han, som nu är medellös, på grund av hjärtsvaghet är för framtiden oförmögen till arbete.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sitt utlåtande anført, att, ehuru Wallerström författningsenligt icke ägde någon rätt till pension, det synes styrelsen vara överensstämmande med billighet, att han, som mer än

trettio år ägnat staten sin tjänst, komme i åtnjutande av en årlig pension av statsmedel, när han efter ett strävsamt liv och plikttroget arbete på grund av ålder saknade förmåga att genom arbete försörja sig själv.

Vad pensionsbeloppet beträffade, syntes det styrelsen skäligt, att detta beräknades efter 50 procent av avlöningsförmånerna eller, då beloppet borde avpassas i med tolv jämnt delbart kronotal, till 552 kronor.

Styrelsen har alltså hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Wallerström finge från och med år 1931, eventuellt från och med den 1 april 1930, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 552 kronor.

Statskontoret har yttrat, att, då Wallerström arbetat under mer än 30 år vid Vaddö kanal och till följd av framskriden ålder och sjuklighet nödgats att med utgången av mars månad 1930 lämna sin anställning, det syntes vara billigt, att han komme i åtnjutande av någon pension till hjälp på ålderdomen. Mot det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna beloppet, 552 kronor, som ungefär motsvarade hälften av vad han i medeltal intjänat under de senare åren, har statskontoret ej haft något att erinra. Statskontoret har ansett, att pensionen borde i detta liksom i andra dylika fall få åtnjutas från och med månaden efter avgången ur tjänsten eller alltså från och med den 1 april 1930.

Jag delar den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och statskontoret uttalade uppfattningen att pension av statsmedel bör beredas Wallerström och finner icke något att erinra mot storleken av det föreslagna pensionsbeloppet. Pensionen torde böra utgå från och med månaden näst efter den, varunder han entledigats från sin tjänst, samt bestridas från allmänna indragningsstaten. Departement-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre arbetsförmannen vid Vaddö kanal Carl Erik Wallerström må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigats från sin tjänst, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 552 kronor.

Finansdepartementet.

22:o.

I skrivelse den 22 november 1930 har statskontoret hemställt, att Kungl. Maj:t måtte hos riksdagen utverka pension åt extra ordinarie kansli- An g. pension
åt e. o. kansli-
biträdet Alma
Augusta Char-
lotta Byström.
biträdet i statskontoret Alma Augusta Charlotta Byström, född Lindahl, efter hennes avsked ur tjänst.

Statskontoret har i sin skrivelse anförut följande:

»Då extra ordinarie kanslibiträdet i statskontoret fru Alma Augusta Charlotta Byström, född Lindahl, är 66 år gammal och hennes hälsa är vacklande, lär det bli nödvändigt att inom kort ersätta henne med yngre arbetskraft; och statskontoret har för avsikt att entlediga henne med utgången av juni 1931. Hon kan då räkna 21 tjänsteår i statens tjänst. Hon blev nämligen den 16 juni 1910 anställd såsom extra biträde å stämpelexpeditionen inom ämbetsverket samt överflyttades med 1914 års ingång till räntekammaren, där hon vid den nya löneregleringens genomförande förordnades att vara extra ordinarie kanslibiträde. Såsom sådan är hon hänförd till 6:e lönegraden å den i nu gällande avlöningsreglemente för icke ordinarie befattningshavare intagna löneplanen. Tjänstledighet har av henne åtnjutits för sjukdom under 1 år 2 månader 25 dagar, därav 2 månader till följd av olycksfall i tjänsten, samt för enskilda angelägenheter under tillhoppa 22 dagar. Hon är gift, men är för uppehållet uteslutande hänvisad till inkomsten av eget arbete. Med hänsyn till sålunda föreliggande omständigheter och då hon med gott vitsord skött sitt arbete i statens tjänst, är det synnerligen önskvärt, att hon efter avgången från sin befattning kommer i åtnjutande av någon pension av statsmedel.

Statskontoret vill erinra därom, att 1929 års riksdag med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 211 beviljade pension å 900 kronor årligen åt extra ordinarie kanslibiträdet i statskontoret Anna Scherdin, född Freding; och avpassades därvid beloppet med hänsyn till tjänstetiden, 19 år, och det för kvinnlig ordinarie befattningshavare i 6:e lönegraden gällande pensionsunderlaget, 1,644 kronor, med någon reduktion i anledning därav, att avgifter för egen pensionering icke erlagts. Då fru Byström intager samma löneställning som fru Scherdin men vid avgången kommer att räkna 21 tjänsteår, vill statskontoret i detta fall ifrågasätta en något större pension eller 996 kronor.»

Under åberopande av det sålunda anförda har statskontoret hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att Alma Byström må från och med dagen efter den, då avgång från befattningen efter den 16 juni 1931 kommer att äga rum, under återstående livstiden från allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp av 996 kronor årligen.

*Departements-
chefen*

I likhet med statskontoret anser jag, att fru Byström bör komma i åtnjutande av pension av statsmedel, då hon på grund av ohälsa nödgas lämna sin anställning. Pensionens belopp synes mig böra — såsom exempelvis skett i det av statskontoret åberopade fallet — bestämmas i anslutning till de grunder, som kommit till uttryck i det av särskilda sakkunniga den 29 mars 1927 avgivna förslaget till ny civil pensionslag m. m., varvid pensionen med hänsyn till att fru Byström icke haft att erlägga avgifter för sin pensionering, torde böra minskas med omkring en tiondel. Pensionen synes mig i enlighet härmed kunna fastställas till det av statskontoret föreslagna beloppet av 996 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att extra ordinarie kanslibiträdet i statskontoret Alma Augusta Charlotta Byström, född Lindahl, må från och med dagen efter den, då avgång från befattningen efter den 16 juni 1931 kommer att äga rum, under återstående livstiden från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 996 kronor.

Ecklesiastikdepartementet.

23:o.

Med utlåtande den 2 juli 1930 har skolöverstyrelsen till Kungl. Maj:ts överlämnat en av *rektorn vid högre allmänna läroverket i Linköping* gjord framställning om pension för förste vaktmästaren vid nämnda läroverk Carl Johan Claeson.

*Ang.
pension åt
fö. st. vakt-
mästaren
C. J. Claeson.*

Av handlingarna i ärendet framgår, bland annat, att Claeson, som är född den 6 december 1855 och alltså uppnått en ålder av 75 år, varit i läroverkets tjänst sedan vårterminen 1881 och därvid bestritt sin befattning på ett över allt beröm stående sätt. Hans löneförmåner hava under de senaste åren varit 2,100 kronor för år jämte dyrtidstillägg därå efter samma grunder, som gälla för de allmänna läroverkens lärare, samt ett personligt lönetillägg å 500 kronor för år utan dyrtidstillägg. Dessutom har han åtnjutit förmånen av fri bostad med vedbrand och lyse till ett beräknat värde av 1,000 kronor.

Skolöverstyrelsen har i sitt utlåtande anført, bland annat, att enligt ett av överstyrelsen för rikets allmänna läroverk den 12 september 1911 avgivet förslag till läroverksvaktmästares pensionering, vilket legat till grund för åtskilliga av riksdagen beviljade pensioner åt sådana befattningshavare, Claesons vaktmästarbefattning vid högre allmänna läroverket i Linköping vore att hänföra till den pensionsklass, som överstyrelsen föreslagit för förste vaktmästare vid högre allmänt läroverk. Till vaktmästare av nämnda pensionsklass hade pension senast beviljats av 1930 års riksdag. Då beviljades pension, bland annat, till vaktmästarna vid östra realskolan i Göteborg A. K. Engberg och vid högre allmänna läroverket å Kungsholmen i Stockholm H. W. Th. Lundin (Kungl. Maj:ts prop. nr 137, punkterna 10 och 11). Deras pensioner beräknades därvid efter ett belopp av 1,584 kronor för full pension, d. v. s. det belopp, var till en pension av 1,100 kronor — det pensionsbelopp, som alltsedan år 1923 av riksdagen beviljats till vaktmästare av ifrågavarande pensionsklass i de fall, då vederbörande sökande uppnått en tjänstålder av minst 30 år — uppginge vid omräkning efter de i kungörelserna nr 360:1922 och nr 280:1925 angivna grunder för bestämmande av nyreglerad pension. Sagda belopp, 1,584 kronor, borde även beviljas Claeson.

Skolöverstyrelsen har alltså hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Claeson finge från och med månaden näst efter den, under vilken avgång från hans innehavande befattning komme att äga rum, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,584 kronor.

I ärendet har *statskontoret* den 2 augusti 1930 avgivit infordrat yttrande och därvid anslutit sig till vad skolöverstyrelsen i ärendet anfört och hemställt.

*Departements-
chefen.*

Det torde vara skäligt, att Claeson, i likhet med vad tidigare skett beträffande läroverksvaktmästare, beredes pension, vilken torde böra utgå från allmänna indragningsstaten. Mot skolöverstyrelsens beräkning av pensionsbeloppet, vilken överensstämmer med förut tillämpade grunder, har jag icke något att erinra.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förste vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Linköping Carl Johan Claeson må från och med månaden näst efter den, under vilken han avgår från sin befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,584 kronor.

24:o.

*Ang.
pension åt
städerskan
Karolina
Matilda An-
dersson.*

Med utlåtande den 8 augusti 1930 har skolöverstyrelsen till Kungl. Maj:t överlämnat en av *rektorn vid högre allmänna läroverket i Linköping* gjord framställning om beredande av pension åt städerskan vid nämnda läroverk Karolina Matilda Andersson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Karolina Andersson, som är född den 6 augusti 1857 och alltså uppnått en ålder av 73 år, tjänstgjort såsom städerska vid sagda läroverk från och med den 1 januari 1882 och därvid allttjämt med stort nit och omsorg, skicklighet, intresse och ordentlighet skött sina sysslor samt alltid varit mån om läroverkets bästa. Hennes löneförmåner vid läroverket hava under en lång följd av år utgjort i kontant lön 720 kronor, som år 1930 höjts till 780 kronor, samt fri bostad, vedbrand och lyse, vilka naturaförmåner av rektorsämbetet uppskattas till ett belopp av 300 kronor. Å lönen utgår icke dyrtidstillägg. Av handlingarna framgår vidare, att hennes syssla vid läroverket varit så omfattande, att hon ej kunnat hava någon syssla vid si-

dan därav, utan uteslutande varit hänvisad till nyssnämnda inkomst, ävensom att hennes enda tillgång utgöres av en besparing på 1,600 kronor.

Skolöverstyrelsen har i ärendet anført, bland annat, följande.

Överstyrelsen funne det i hög grad behjärtansvärt, att *Karolina Andersson* erhöle en så stor pension, som med hänsyn till arten av hennes arbete i statens tjänst kunde synas skälig.

Överstyrelsen ville i sådant hänseende erinra därom, att *Kungl. Maj:t* och riksdagen vid flera tillfällen beviljat pensioner till såväl vaktmästare som städerskor vid de allmänna läroverken och högre lärarinneseminariet. I det av läroverksöverstyrelsen den 12 september 1911 avgivna förslaget till läroverksvaktmästares pensionering, vilket legat till grund för åtskilliga av riksdagen beviljade pensioner åt sådana befattningshavare, hänfördes till den i sagda förslag upptagna lägsta pensionsklass, för vilken läroverksöverstyrelsen föreslog, att pension skulle utgå, samtliga de vid de allmänna läroverken anställda kvinnliga betjante, vilka hade stadigvarande anställning, men vilkas arvoden uppginge till jämförelsevis små belopp. *Karolina Andersson* syntes böra i pensionshänseende jämsställas med dylika befattningshavare.

Som rektorn vid högre allmänna läroverket i *Linköping* åberopat två fall, då pension beviljats befattningshavare av nu ifrågavarande slag, nämligen åt städerskan vid högre allmänna läroverket i *Gävle Sofia Eriksson* (*Kungl. Maj:ts prop. nr 136:1925, punkt 5*) samt åt städerskan vid högre lärarinneseminariet *Maria Olsdotter Kilfeldt* (*Kungl. Maj:ts prop. nr 86:1926, punkt 7*), har överstyrelsen vidare yttrat följande:

»Städerskan vid högre allmänna läroverket i *Gävle Sofia Eriksson* hade uppburit en årsavlöning av 500 kronor med därå utgående dyrtidstillägg enligt de för befattningshavare i statens tjänst gällande bestämmelser. Henne beviljades av 1925 års riksdag en årlig pension av 250 kronor med därå jämlikt nådiga kungörelsen nr 360/1922 utgående pensionstillägg av 180 kronor samt dyrtidstillägg enligt bestämmelserna för icke nyreglerade pensioner. Sagda dyrtidstillägg har sedermera jämlikt nådiga kungörelsen nr 280/1925 förändrats till pensionsförhöjningar om sammanlagt 230 kronor samt dyrtidstillägg enligt de grunder, som numera gälla för alla f. d. befattningshavare i statens tjänst. Den henne beviljade pensionen uppgår således nu, dyrtidstillägg oberäknat, till ett belopp av 660 kronor. Den i den underdåniga ansökningen omnämnda städerskan vid högre lärarinneseminariet i *Stockholm, Maria Olsdotter Kilfeldt*, beviljades av 1926 års riksdag en årlig pension av 660 kronor med därå utgående dyrtidstillägg. Vad hennes avlöningsförmåner beträffar, voro de nära lika dem, som *Karolina Matilda Andersson* åtnjutit. *Maria Kilfeldt* hade nämligen uppburit avlöning av i medeltal 875 kronor om året och hade därjämte haft fördelen att dela bostad med en dotter, som i egenskap av vaktmästare och portvakt vid seminariet åtnjutit fri bostad. *Karolina Matilda Andersson* har uppburit något lägre kontant avlöning, nämligen 780 kronor, men i hennes löneförmåner hava dessutom, såsom ovan nämnts, ingått såväl fri bostad som vedbrand och lyse, av rektor uppskattade till ett belopp av 300 kronor.»

Med anledning av vad sålunda anförts, har överstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Karolina Andersson finge från och med månaden näst efter den, under vilken hon avginge från sin befattning, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 660 kronor.

I ärendet har *statskontoret* den 8 september 1930 avgivit infortrat utlåtande och därvid, under hänvisning till att skolöverstyrelsens förslag överensstämde med vad som förut under liknande förhållanden beviljats såsom pension åt städerskor vid allmänt läroverk, anslutit sig till överstyrelsens hemställan.

*Departementis-
chefen.*

Såsom skolöverstyrelsen erinrat, har riksdagen vid flera tillfällen beviljat pensioner åt städerskor vid allmänna läroverk. Vad nu ifrågasättande städerskebefattning angår, synes den vara fullt lika krävande som andra liknande befattningar, vilkas innehavare tillerkänts pension. Med hänsyn härtill och under åberopande av förefintliga precendensfall får jag alltså tillstyrka, att Karolina Andersson tilldelas pension av statsmedel. Mot det föreslagna beloppet har jag icke funnit något att erinra.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att städerskan vid högre allmänna läroverket i Linköping Karolina Matilda Andersson må från och med månaden näst efter den, under vilken hon avgår från sin befattning, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 660 kronor.

Jordbruksdepartementet.

25:o.

*Ang. pension
åt hovslagaren
K. V. Johans-
son Stéen.*

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 7 oktober 1930 dagtecknad skrift har *styrelsen för veterinärrättningen i Skara* hemställt om beredande av pension åt hovslagaren vid veterinärrättningens hovbeslagssmedja Klas Valfrid Johansson Stéen.

I ärendet hava infortrade utlåtanden avgivits av medicinalstyrelsen den 18 oktober 1930 och av statskontoret den 11 november samma år.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, att Stéen, som är född den 12 oktober 1875, varit anställd såsom förste hovslagare vid veterinärrättningen sedan den 28 oktober 1905; att han enligt läkarintyg

lider av kronisk ledgångsreumatism i båda axellederna med väsentligt inskränkt rörelseförmåga; att han på grund därav är och kommer att förbliva fullständigt oförmögen att tjänstgöra såsom hovslagare och smed; att hans avlöningsförmåner under de senaste 7 åren i medeltal utgjort 2,541 kronor; samt att han är ägare av en till 7,500 kronor taxerad fastighet, å vilken han häftar i skuld med 2,500 kronor.

Styrelsen för veterinärinrättningen har anfört, att, enär Stéen icke ägde sådan ekonomisk ställning, att han och hans familj kunde existera utan effektivt ekonomiskt stöd och hans ålder därjämte utgjorde hinder för honom att i annat yrke förtjäna sitt uppehälle, styrelsen ansåge verkligt vägande skäl föreligga för att Stéen bleve tilldelad pension. Styrelsen har hemställt, att pensionen måtte fastställas till 1,000 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder han avginge från tjänsten.

Medicinalstyrelsen har för sin del tillstyrkt bifall till framställningen.

Statskontoret har i sitt utlåtande anfört, att pension av statsmedel syntes böra utverkas åt Stéen, när han efter 25-årig tjänstgöring vid veterinärinrättningen i Skara på grund av sjukdom nödgades lämna sin anställning. Det föreslagna pensionsbeloppet, 1,000 kronor, syntes visserligen något högt i betraktande av Stéens levnads- och tjänstålder och den avlöning, som tillkomme honom, men med hänsyn till föreliggande ömmande förhållanden ville statskontoret icke göra annan erinran, än att beloppet syntes böra avjämnas till närmast lägre, med tolv jämnt delbara fulla krontal, eller alltså till 996 kronor.

Statskontoret har sålunda hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att Stéen måtte från och med månaden näst efter den, varunder han lämnade sin anställning, under sin återstående livstid uppbära en pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 996 kronor årligen.

I likhet med myndigheterna anser jag skäligt, att Stéen beredes pension av statsmedel från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning. Då riksdagen i flera fall åt arbetare i jämförlig ställning med omkring 25 tjänstår beviljat pension med 900 kronor årligen, anser jag mig icke kunna förorda, att pensionen för Stéen bestämes till högre belopp.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att hovslagaren vid veterinärinrättningens i Skara hovbeslagssmedja Klas Valfrid Johansson Stéen må från och med månaden näst efter den, varunder han

lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

26:o.

Ang. pension
åt kusken
P. Persson.

I en till lantbruksstyrelsen ingiven och av styrelsen till Kungl. Maj:t överlämnad skrivelse av den 26 september 1930 har *styrelsen för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp* hemställt om beredande åt kusken vid institutet Per Persson av en årlig pension till skäligt belopp, att utgå från och med den 1 juli 1931.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Persson, som är född den 11 juli 1865 och således uppnått en ålder av 65 år, alltsedan den 1 november 1888 varit anställd som kusk vid förenämnda institut; att Perssons årliga kontanta avlöningsförmåner under en lång följd av år uppgått till i runt tal 1,530 kronor, dyrtidstillägg inberäknat, jämte fri bostad med bränsle ävensom mjölk till ett uppskattat värde av sammanlagt 500 kronor eller tillhopa 2,030 kronor; att Persson städse med nit och plikttrohet skött sin tjänst samt fört en i allo hedrande vandel; samt att Persson har stor familj — hustru och sex barn — på grund varav han icke kunnat samla tillräckliga medel för att trygga sin ålderdom.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *lantbruksstyrelsen* i skrivelse den 10 oktober 1930 anfört, att styrelsen ansåge det billigt, att pension bereddes Persson, sedan han efter 42 års tjänstgöring på grund av minskad arbetsförmåga icke torde vara i stånd att försörja sig och sin familj. Med hänsyn till Perssons ålder och tjänstår ävensom åtnjutna löneförmåner ville lantbruksstyrelsen föreslå, att hans pension bestämdes till 900 kronor för år. Vid beräkning av detta belopp hade lantbruksstyrelsen utgått från ett pensionsunderlag, utgörande två tredjedelar av de sammanlagda avlöningsförmånerna, 2,030 kronor, och därefter, med hänsyn till att Persson icke erlagt avgifter för sin pensionering, minskat det på så sätt erhållna beloppet med en tredjedel.

Statskontoret, som avgivit utlåtande i ärendet den 27 oktober 1930, har ansett goda skäl föreligga för beredande av pension åt Persson, när han vid framskriden ålder och efter långvarig, väl vitsordad tjänstgöring inom kort nödgades lämna sin befattning. Beträffande det föreslagna beloppet, 900 kronor, har statskontoret framhållit, att det motsvarade vad som i pension efter lika lång tjänstetid, som Persson innehade, tillkomme vid hingstdepå eller stuteri anställd stallbetjänt enligt kungörelsen den 8 april 1925 (nr 87) med grunder för pensionering av vissa icke ordinarie befattningshavare vid Flyinge hingstdepå och stuteri samt Strömsholms hingst-

depå. Då Perssons anställnings- och avlöningsförhållanden nära överensstämde med sådan stallbetjänts, syntes det icke vara något att erinra mot lantbruksstyrelsens förslag.

Även jag finner tillräckliga motiv föreligga för beredande av pension åt Persson. Av skäl, statskontoret anför, biträder jag lantbruksstyrelsens förslag om pensionsbeloppets bestämmande till 900 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sin anställning vid institutet, dock tidigast från och med den 1 juli 1931. Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kusken vid lantbruks- och mejeriiinstitutet vid Alnarp Per Persson må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sin anställning därstädes, dock tidigast från och med den 1 juli 1931, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

Vad departementschefen under punkterna 1:o) — 26:o) hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Borgström.